

Brüsszel, **XXX**
[...](2021) **XXX** draft

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Iránymutatás a széles sávú hálózatokhoz nyújtott állami támogatásokról

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Iránymutatás a széles sávú hálózatokhoz nyújtott állami támogatásokról

TARTALOM

1	BEVEZETÉS	3
2	ALKALMAZÁSI KÖR, A SZÉLES SÁVÚ HÁLÓZATOK TÍPUSA, FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK	5
2.1	Alkalmazási kör.....	5
2.2	Fogalommeghatározások.....	6
2.3	A széles sávú hálózatok típusai	8
2.3.1	Helyhez kötött szupergyors hozzáférési hálózatok	8
2.3.2	Mobil hozzáférési hálózatok	9
2.3.3	Felhordó hálózatok	10
3	A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE A SZERZŐDÉS 106. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSE ALAPJÁN	10
4	A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE A SZERZŐDÉS 107. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK C) PONTJA ALAPJÁN.....	12
5	A SZÉLES SÁVÚ ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLŐ HÁLÓZATOK KIÉPÍTÉSÉHEZ NYÚJTOTT TÁMOGATÁS	14
5.1	Első feltétel: valamely gazdasági tevékenység fejlődésének előmozdítása	14
5.1.1	A hálózatok mint a gazdasági tevékenységek előmozdítói	14
5.1.2	Ösztönző hatás.....	14
5.1.3	Az uniós jog egyéb rendelkezéseinek való megfelelés	15
5.2	Második feltétel: a támogatási intézkedés indokolatlanul nem érintheti a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben	15
5.2.1	A támogatás pozitív hatásai.....	15
5.2.2	Az állami beavatkozás szükségessége.....	16
5.2.3	A támogatási intézkedés mint szakpolitikai eszköz megfelelősége ..	26
5.2.4	A támogatási intézkedés arányossága	31
5.2.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások	41
5.2.6	A támogatás pozitív hatásainak és a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatásoknak az összevetése.....	42
6	AZ ELTERJEDÉSRE IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE	43
6.1	Szociális utalványok.....	44

6.2	Konnektivitási utalványok.....	45
6.2.1	Első feltétel.....	46
6.2.2	Második feltétel.....	46
7	ÁTLÁTHATÓSÁG, JELENTÉSTÉTEL, NYOMON KÖVETÉS	48
7.1	Átláthatóság.....	48
7.2	Jelentéstétel	49
7.3	Nyomon követés.....	49
8	UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSI TERV	49
9	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	51

1 BEVEZETÉS

- (1) A hálózati összekapcsoltság a digitális átalakulás legalapvetőbb eleme. Stratégiai jelentőséggel bír az uniós gazdaság valamennyi ágazatában a növekedés és az innováció, valamint a társadalmi és területi kohézió szempontjából.
- (2) Az Unió ambiciózus összekapcsoltsági célkitűzéseket határozott meg a gigabitalapú társadalomról szóló közleményben¹, az „Európa digitális jövőjének megtervezése” című közleményben², a digitális iránytűről szóló közleményben³, valamint „A digitális évtizedhez vezető út” elnevezésű, 2030-ig szóló szakpolitikai program létrehozásáról⁴ szóló határozatra irányuló javaslatában (a továbbiakban: a digitális évtized szakpolitikai programja).
- (3) A gigabitalapú társadalomról szóló közleményben a Bizottság a következő összekapcsoltsági célkitűzéseket határozta meg 2025-re: i. valamennyi vidéki és városi uniós háztartásnak álljon rendelkezésére legalább 100 Mbps letöltési sebességű, 1 Gbps-re fejleszthető internetkapcsolat; ii. gigabites internetkapcsolat (1 Gbps feltöltés és letöltés) a társadalmi-gazdasági szereplőknek, illetve tényezőknek, úgymint a digitális eszközöket intenzíven használó vállalkozások, iskolák, kórházak és a közigazgatás; és iii. minden városi terület és fő közlekedési útvonal rendelkezzen megszakítás nélküli 5G lefedettséggel.
- (4) Az Európa digitális jövőjének alakításáról szóló közlemény kifejti, hogy a „100 Mbps letöltési sebességű, gigabites sebességre fejleszthető” kifejezés a Bizottság azon várakozását tükrözi, hogy az évtized előrehaladtával a háztartásoknak egyre nagyobb szükségük lesz 1 Gbps sebességre.
- (5) A digitális iránytűről szóló közlemény előíranyozza, hogy 2030-ra minden uniós háztartást gigabites hálózat fed le⁵, és minden lakott területen van 5G lefedettség. A digitális évtized szakpolitikai programjára irányuló javaslat hangsúlyozza, hogy *„[a] feltöltési és letöltési sávszélességgel kapcsolatos társadalmi igények folyamatosan nőnek. 2030-ra a gigabites sebességgel rendelkező hálózatoknak hozzáférhető feltételek mellett elérhetőnek kell lenniük mindazok számára, akiknek ilyen kapacitásra van szükségük vagy ilyen kapacitást szeretnének”*.

¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az összekapcsoltság a versenyképes digitális egységes piac szolgálatában: Úton a gigabitalapú európai információs társadalom felé, 2016. szeptember 14. (COM(2016) 587 final).

² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Európa digitális jövőjének megtervezése, 2020. február 19., (COM(2020) 67 final).

³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Digitális iránytű 2030-ig: a digitális évtized megvalósításának európai módja, 2021. március 9., (COM(2021) 118 final).

⁴ Javaslat Az Európai Parlament és a Tanács határozata „A digitális évtizedhez vezető út” elnevezésű, 2030-ig szóló szakpolitikai program létrehozásáról (COM(2021) 574 final, 2021/0293 (COD)).

⁵ A fejlesztés jelenlegi szakaszában az FTTH-hálózat, az FTTB-hálózat és a DOCSIS 3.1 (jól teljesítő kábelhálózat) tud 1 Gbps letöltési sebességet biztosítani.

- (6) Az Unió 2025-re és 2030-ra vonatkozó célkitűzéseinek eléréséhez megfelelő beruházásokra van szükség. Az ilyen beruházások elsősorban kereskedelmi befektetőktől származnak, és szükség esetén állami forrásokkal egészíthetők ki, az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal összhangban. Az Európa digitális jövőjének megtervezéséről szóló közlemény szerint az Unióban a digitális infrastruktúra és hálózatok terén a beruházási hiány évi 65 milliárd EUR-ra becsülhető összesen.
- (7) A Covid19-világjárvány rávilágított a jól teljesítő elektronikus hírközlő hálózatoknak az emberek, a vállalkozások és a közintézmények szempontjából betöltött szerepére. A Bizottság 2020. május 27-én előterjesztette a világjárvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítését célzó nagyszabású helyreállítási tervre vonatkozó javaslatát, a NextGenerationEU-t⁶. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF)⁷ egyik fő prioritása a digitális transzformáció támogatása olyan konnektivitási intézkedések révén, amelyek célja különösen a városi és vidéki területek közötti digitális szakadék áthidalása, valamint a jól teljesítő hálózatok kiépítésével kapcsolatos piaci hiányosságok kezelése. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel⁸ szóló rendelet értelmében minden tagállamnak az előirányzott finanszírozás legalább 20 %-át a digitális transzformációt előmozdító intézkedésekre kell fordítania.
- (8) Ezenkívül az elektronikus hírközlő hálózatok segíthetik a fenntarthatósági célok elérését is. Az Unió 2050-re kitűzött, az európai zöld megállapodásról szóló közleményben⁸ meghatározott klímasemlegességi célkitűzése nem érhető el a társadalom alapvető digitális transzformációja nélkül. Az Unió digitális transzformációjának egyik alapvető eleme a biztonságos és jól teljesítő elektronikus hírközlő hálózatok fejlesztése, amelyek jelentősen hozzájárulnak az Unió fő környezetvédelmi célkitűzéseéhez. Ugyanakkor maguknak az elektronikus hírközlő hálózatoknak is fenntarthatóbbá, energia- és erőforrás-hatékonyabbá kell válniuk.
- (9) Az elektronikus hírközlési ágazatban lezajlott átfogó liberalizációs folyamat nyomán megvalósult az ágazati szabályozás. Az Európai Elektronikus Hírközlési Kódexet (a továbbiakban: a kódex) az (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁹ hozta létre. A kódex meghatározza az elektronikus hírközlés szabályozási keretét, beleértve a nemzeti szabályozó hatóságok azon lehetőségét, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozások számára hozzáférésre vonatkozó korrekciós intézkedéseket írjanak elő¹⁰. Az egy meghatározott helyhez kötött nagykereskedelmi

⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „Európa nagy pillanata: Helyreállítás és felkészülés – a jövő generációért”, 2020. május 27., (COM(2020) 456 final).

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.) és a Tanács (EU) 2020/2094 rendelete (2020. december 14.) a Covid19-válság utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Unió Helyreállítási Eszköz létrehozásáról (HL L 433I., 2020.12.22., 23. o.).

⁸ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai zöld megállapodás, 2019. december 11., (COM(2019) 640 final).

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1972 irányelve (2018. december 11.) az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról (HL L 321., 2018.12.17., 36. o.).

¹⁰ Lásd az (EU) 2018/1972 irányelv 73. cikkét.

helyi hozzáférés piaca szinte valamennyi tagállamban előzetes szabályozás hatálya alá tartozik. Az ilyen szabályozás fontos szerepet játszik a versenypiacok előmozdításában, a beruházások ösztönzésében és a fogyasztók választási lehetőségeinek növelésében. A széles sávú hálózatok további kiépítéséhez ezentúl is szükség lesz a nemzeti szabályozó hatóság beavatkozására, többek között az elektronikus hírközlési ágazat hatékony versenyének biztosításában betöltött szerepük miatt.

- (10) A versenypolitika és különösen az állami támogatási szabályok fontos szerepet játszanak a digitális stratégia célkitűzéseinek teljesítésében és az összekapcsoltságra vonatkozó összehangolt beruházási stratégia kidolgozásában. A széles sáv kiépítése terén ezért az állami támogatás ellenőrzésével azt kell biztosítani, hogy az állami támogatási intézkedések magasabb fokú széles sávú lefedettséget és használatot eredményezzenek, mint arra a támogatás nélkül sor kerülhetett volna, egyúttal pedig megvalósulhasson a jobb minőségű és megfizethetőbb szolgáltatások, valamint a versenyt ösztönző beruházások támogatása. Az állami beavatkozásnak minden esetben ajánlott a lehető legnagyobb mértékben csökkentenie a magánberuházások kizorításának, a kereskedelmi beruházási ösztönzők megváltoztatásának és végső soron a közös érdekekkel ellentétes versenytorzulásnak a kockázatát.
- (11) A Bizottság 2020-ban megkezdte a széles sávú hálózatokról szóló 2013. évi iránymutatás értékelését¹¹, hogy megvizsgálja, az továbbra is megfelel-e a célnak. Az eredmények¹² azt igazolták, hogy a szabályok elvben jól működnek. Az értékelés azonban azt is kimutatta, hogy célzott kiigazításokra van szükség. A széles sávú hálózatokra vonatkozó iránymutatást különösen azért ajánlott kiigazítani, hogy tükrözze a legújabb jogalkotási fejleményeket, a jelenlegi prioritásokat, valamint a piaci fejleményeket és a technológiai fejlődést¹³.

2 ALKALMAZÁSI KÖR, A SZÉLES SÁVÚ HÁLÓZATOK TÍPUSA, FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

2.1 Alkalmazási kör

- (12) Annak megakadályozása érdekében, hogy az állami támogatások a belső piaci verseny torzulását okozzák vagy a verseny torzulásával fenyegetsenek és jelentősen érintsék a tagállamok közötti kereskedelmet, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: a Szerződés) 107. cikkének (1) bekezdése megállapítja az állami támogatások tilalmának elvét¹⁴. Bizonyos esetekben azonban az ilyen támogatás a Szerződés 107. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmében összeegyeztethetőnek tekinthető a belső piaccal.

¹¹ A Bizottság közleménye – Uniós iránymutatás az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak a széles sávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról, 2013. január 26. (HL C 25., 2013.1.26.) (a továbbiakban: a széles sávú hálózatokról szóló 2013. évi iránymutatás).

¹² Lásd az értékelés eredményeiről szóló, 2021. július 7-i bizottsági szolgálati munkadokumentumot (SWD(2021) 195 final).

¹³ Lásd: Bizottsági szolgálati munkadokumentum a széles sávú infrastruktúra kiépítésére vonatkozó állami támogatási szabályok értékelésének vezetői összefoglalójáról {SWD(2021) 194 final}.

¹⁴ Lásd még a széles sávú hálózatokról szóló iránymutatás 2.1. szakaszát.

- (13) A tagállamoknak a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdése értelmében be kell jelenteniük az állami támogatásokat, kivéve azokat az intézkedéseket, amelyek megfelelnek a 651/2014/EU bizottsági rendeletben¹⁵ megállapított feltételeknek.
- (14) Ez az iránymutatás útmutatót nyújt arra vonatkozóan, hogy a Bizottság a Szerződés 106. cikkének (2) bekezdése, 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja és 107. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján hogyan értékeli a helyhez kötött és a mobil széles sávú elektronikus hírközlő hálózatok kiépítéséhez és elterjedéséhez nyújtott állami támogatás összeegyeztethetőségét.
- (15) Azok az állami beavatkozások, amelyek nem felelnek meg a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételek valamelyikének, nem minősülnek állami támogatásnak¹⁶. Következésképpen ezekre nem vonatkoznak az ezen iránymutatásban meghatározott összeegyeztethetőségi értékelési elvek.
- (16) Az Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai vagy egyéb szervei által központilag kezelt, közvetlenül vagy közvetve nem tagállami ellenőrzés alatt álló uniós finanszírozás¹⁷ nem minősül állami támogatásnak.
- (17) A széles sávú elektronikus hírközlő hálózatok kiépítéséhez és/vagy elterjedéséhez nyújtott támogatás nem ítéltethető oda a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló bizottsági iránymutatásban¹⁸ meghatározott nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak.
- (18) Az adott támogatást jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító korábbi bizottsági határozatot követően visszafizetési felszólítás hatálya alatt álló vállalkozás javára nyújtott támogatás értékelésekor Bizottság figyelembe veszi a még visszafizetendő támogatás összegét¹⁹.

2.2 Fogalommeghatározások

- (19) Ezen iránymutatás alkalmazásában:

¹⁵ A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.).

¹⁶ A II. melléklet átfogó, de nem kimerítő áttekintést nyújt azokról az esetekről, amikor az állami támogatási szabályok alkalmazása vagy az állami támogatás fennállása kizárható.

¹⁷ Például az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) keretében nyújtott finanszírozás (Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1153 rendelete (2021. július 7.) az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, valamint az 1316/2013/EU és a 283/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről, HL L 249., 2021.14., 38. o.).

¹⁸ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról (HL C 249., 2014.7.31., 1. o.).

¹⁹ Lásd: a Törvényszék 1995. szeptember 13-i ítélete, TWD kontra Európai Bizottság, T-244/93 és T-486/93 egyesített ügyek, ECLI:EU:T:1995:160, 56. pont. Lásd még: A Bizottság közleménye – Bizottsági közlemény a jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatások visszafizetetéséről (HL C 247., 2019.7.23., 1. o.).

- a) „*széles sávú elektronikus hírközlő hálózat*”: olyan hálózat, amely különböző technológiákon keresztül nagy sebességű internet-hozzáférést tud biztosítani, és amely aktív elemeket és passzív elemeket foglal magában;
- b) „*helyhez kötött hálózat*”: olyan elektronikus hírközlő hálózat, amely a végfelhasználók számára helyhez kötötten nagy sebességű adatátviteli szolgáltatásokat nyújt különféle technológiák alkalmazásával, ideértve a kábelt, a digitális előfizetői vonalat (DSL), az optikai szálát és a vezeték nélküli technológiát;
- c) „*mobilhálózat*”: olyan vezeték nélküli elektronikus hírközlő hálózat, amely a hálózat által lefedett terület bármely pontján összekapcsoltságot biztosít a végfelhasználók számára mobiltechnológiák különböző generációinak (2G, 3G, 4G, 5G, 6G stb.) alkalmazásával;
- d) „*hozzáférési hálózat*”: a széles sávú elektronikus hírközlő hálózatnak a felhordó hálózatot a végfelhasználó létesítményeivel összekötő szegmense;
- e) „*felhordó hálózat*”: a széles sávú elektronikus hírközlő hálózat azon része, amely közvetlenül összekapcsolja a gerinchálózatot a hozzáférési hálózattal, és amely nem kapcsol össze végfelhasználókat;
- f) „*gerinchálózat*”: a felhordó hálózatokat összekapcsoló törzshálózat; a hálózat azon részéből áll, ahol az összes végfelhasználó forgalma összeadódik, és amely különböző területeket vagy régiókat köt össze;
- g) „*aktív hálózat*”: aktív elemeket (pl. transzponderek, útválasztók és kapcsolók, rádiós bázisállomások, vezérlő és kezelőszerverek) és passzív elemeket (például alépítmények, oszlopok, tartóoszlopok, sötétszálak, szekrények és ellenőrzőaknák) magában foglaló széles sávú hálózat;
- h) „*passzív hálózat*”: aktív elem nélküli széles sávú hálózat, amely jellemzően a fizikai hálózatot (csövek, tartóoszlopok, alépítmények, ellenőrzőaknák, utcai szekrények, tornyok és oszlopok stb.) és a széles sávú kábeleket (sötétszál, rézkábelek stb.) foglalja magában;
- i) „*sebesség*”: egy kapcsolatnak az I. melléklet (5) pontjában meghatározott teljesítménye, amely a bitek másodpercenkénti számán alapul;
- j) „*szupergyors hozzáférési hálózat*”: olyan hozzáférési hálózat, amely a (19)i pontban leírt módszertan alapján legalább 100 Mbps letöltési sebességet biztosít;
- k) „*végfelhasználó*”: az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat használó vagy igénylő természetes vagy jogi személy (polgárok, vállalkozások, közigazgatási szervek);
- l) „*releváns időtáv*”: a tervezett magánberuházások ellenőrzésére használt és az államilag finanszírozott hálózat tervezett kiépítésére vonatkozó időkeretnek megfelelő időtáv, amely a tervezett állami beavatkozásról szóló nyilvános konzultáció közzétételének időpontjától a hálózat üzembe helyezéséig (nagy-

és/vagy kiskereskedelmi szolgáltatások nyújtása) tart. A releváns időtáv nem lehet rövidebb két évnél;

- m) „*átfedés*”: államilag finanszírozott hálózat kiépítése egy vagy több magánfinanszírozású hálózaton felül;
- n) „*a magánbefektetők kizorítása*”: olyan helyzet, amikor az állami kiadások visszafogják vagy akár ki is zárják a magánkiadásokat, például amikor a helyhez kötött hálózatba és/vagy a mobilhálózatba történő magánberuházásokat nem folytatják, felszámolják, nem a tervek szerint hajtják végre, vagy fékezik egy alternatív beruházás kormányzati támogatása miatt;
- o) „*minőségi ugrás*”: az államilag finanszírozott hálózatok által elért jelentős javulás, amely az elektronikus hírközlő hálózatokba irányuló jelentős új infrastrukturális beruházásokat hoz, és jelentős új képességeket biztosít a piac számára a széles sávú szolgáltatások rendelkezésre állása, a kapacitás, a sebesség vagy a hálózat egyéb releváns jellemzői és a verseny tekintetében.

2.3 A széles sávú hálózatok típusai

- (20) Az állami támogatások értékelése céljából ez az iránymutatás különbséget tesz a helyhez kötött szupergyors hozzáférési hálózatok, a mobil hozzáférési hálózatok és a felhordó hálózatok között, a 2.3.1–2.3.3. szakaszban meghatározottak szerint.

2.3.1 Helyhez kötött szupergyors hozzáférési hálózatok

- (21) Az állami támogatási értékelés alkalmazásában ez az iránymutatás helyhez kötött szupergyors hozzáférési hálózatoknak azokat a hálózatokat tekinti, amelyek meghatározott helyen legalább 100 Mbps letöltési sebességet biztosítanak, a (19)j) pontban meghatározottak szerint.

- (22) A technológiai fejlődés jelenlegi szakaszában különböző típusú helyhez kötött szupergyors hozzáférési hálózatok léteznek, többek között: i. száloptikás hálózatok (FTTx)²⁰; és ii. legalább a „DOCSIS 3.0” szabványt alkalmazó, korszerűsített, fejlett kábelhálózatok. A vezeték nélküli hálózatok, mint például egyes vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési hálózatok²¹ és a jövőben a műholdas hálózatok²² is képesek lehetnek szupergyors széles sávú szolgáltatásokra.

2.3.2 Mobil hozzáférési hálózatok

- (23) A piac és a technológia fejlődésének jelenlegi szakaszában a mobiltechnológiák több generációja is létezik egymás mellett²³.
- (24) Az egyes új mobilgenerációkra való átállás általában inkrementális²⁴. A jelenlegi szakaszban a 4G hálózatokat Európa egyes részein továbbra is kiépítik, és a nem önálló 5G hálózatok kiépítése a meglévő 4G Long Term Evolution (LTE) törzshálózatokra támaszkodik. A következő fázisban az 5G hálózat várhatóan önállóvá válik, és nem támaszkodik az LTE-re. A mobiltechnológia korábbi generációival ellentétben az önálló 5G hálózatok várhatóan nagyobb teljesítményű mobiladat-szolgáltatásokat, többek között alacsonyabb késleltetésű és magasabb átviteli

²⁰ Az FTTx különböző típusú hálózatokra utal, beleértve az épületig vezetett üvegszál hálózatot (FTTB), az otthoni üvegszál hálózatot (FTTH), a fogyasztóig vezetett üvegszál hálózatot (FTTP) vagy az elosztószekrényig vezetett üvegszál hálózatot (FTTC). Az FTTC-hálózatok azonban csak vektorizálás (a VDSL teljesítményét javító technológia) alkalmazása esetén tudnak szupergyors szolgáltatásokat nyújtani.

²¹ Különösen az 5G-technológián alapuló, vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési hálózatok, potenciálisan egyéb vezeték nélküli technológiák is, amelyek helyhez kötött rádiós megoldásokat foglalnak magukban, főként a következő generációs wifi (Wi-Fi6).

²² A műholdas technológiai megoldásokat jelenleg többnyire távoli vagy elszigetelt területeken alkalmazzák olyan helyzetekben, amikor azok megfelelő szintű helyhez kötött elektronikus hírközlési szolgáltatásokat tudnak nyújtani. Bár az Unióban jelenleg rendelkezésre álló műholdak még mindig nem képesek szupergyors széles sávú szolgáltatásokat nyújtani, a jövőben várhatóan rendelkezésre fognak állni olyan fejlettebb műholdak, amelyek képesek jelentősen javítani a széles sávú szolgáltatások minőségét és szupergyors sebességet biztosítani (pl. nagyon nagy átbocsátóképességű műhold). A műholdak várhatóan jelentős szerepet fognak játszani a hatóságok számára történő szolgáltatásnyújtásban is. Emellett számos, alacsony Föld körüli pályán haladó (LEO) műhold-konstelláció van előkészítés alatt, amelyek várhatóan csökkenteni fogják a késleltetést és a szolgáltatások végfelhasználókra háruló költségeit.

²³ A spektrumsávok hullámterjedési jellemzői határozzák meg használatukat. Például az 5G szolgáltatások tekintetében azonosított három úttörő sáv közül a becslések szerint a 700 MHz alkalmas a nagy kiterjedésű és beltéri lefedettségre, a 3,6 GHz-et (3,4–3,8 GHz) nagy kapacitás és nagy lefedettség jellemzi, a 26 GHz-et (24,25–27,5 GHz) valószínűleg városi területeken és nagyon nagy igényű gócponti elővárosi területeken, például közlekedési csomópontokban, szórakozóhelyeken, ipari vagy kiskereskedelmi helyszíneken, vagy vidéki területeken a főútvonalak és vasútvonalak mentén használják, és nem alkalmazzák nagy kiterjedésű lefedettség elérésére. Az új mobilgenerációk az eredetileg az előző generációk által használt frekvenciasávokat is használhatják.

²⁴ A cellás technológiák életciklusa a bevezetéstől számítva körülbelül 20 év volt. A 2G több későbbi verziója (az úgynevezett 2G Enhanced vagy 2.xG) magasabb rendű volt magánál a 2G-nél. A 3G feletti inkrementális fejlesztések (úgynevezett 3.xG verziók) teljesítménye jobb volt a 3G-hez képest. A 4G esetében is a 4.5G cellás hírközlő rendszer több szempontból is jobb a 4G-nél. A 4,5G az LTE fejlődésének eredménye, amelynek öröksége az LTE Advanced. Az önálló 5G hálózatok jelentős javulást hozhatnak a sebesség és a késleltetés szempontjából, miközben a csatlakoztatott eszközök nagyobb sűrűségét támogatják az előző generációkhoz képest.

képességeket, valamint fejlett felhasználási forgatókönyveket és alkalmazásokat tesznek lehetővé.

- (25) A rádióspektrum lehető leghatékonyabb és legeredményesebb felhasználásának biztosítása érdekében a tagállamok feltételekhez köthetik az egyéni rádióspektrum-használati jogokat, például a lefedettséggel és a szolgáltatás minőségével kapcsolatos kötelezettségeket írhatnak elő. E kötelezettségek magukban foglalhatják a területi és/vagy a népességi lefedettséget bizonyos minőségi szolgáltatási minimumkövetelmények mellett²⁵.

2.3.3 Felhordó hálózatok

- (26) A felhordó hálózatok szükségesek mind a helyhez kötött, mind a mobil hozzáférési hálózatok fenntartásához. A felhordó hálózatok réz-, száloptikás, mikrohullámú és műholdas megoldásokon alapulhatnak²⁶.

3 A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE A SZERZŐDÉS 106. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSE ALAPJÁN

- (27) Egyes esetekben a tagállamok a széles sávú elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtását a Szerződés 106. cikkének (2) bekezdése szerinti általános gazdasági érdekű szolgáltatásként (a továbbiakban: ÁGÉSZ) határozhatják meg²⁷, és állami finanszírozást biztosíthatnak az ilyen szolgáltatásokat ezen az alapon nyújtó hálózat kiépítéséhez.
- (28) Ilyen esetekben a tagállami intézkedéseket a közszolgáltatásért járó kompenzáció formájában nyújtott állami támogatásra alkalmazandó szabályok (a továbbiakban: ÁGÉSZ-csomag)²⁸ szerint értékelik. Ez az iránymutatás pusztán szemlélteti az ÁGÉSZ

²⁵ Az egyes spektrumsávokhoz kapcsolódó lefedettségi kötelezettségek jelenleg például a spektrum típusától függően megkövetelik a népesség és/vagy a terület bizonyos százalékának lefedettségét, valamint a sebességre és a késleltetésre vonatkozó minőségi minimumkövetelményeket írnak elő. A lefedettséggel kapcsolatos kötelezettségeket jellemzően az adott frekvencia kiosztásától számított legfeljebb 5 éven belül, kivételesen pedig legfeljebb 7 éven belül kell teljesíteni.

²⁶ A korai cellás generációkban a felhordó hálózatot a rádiós bázisállomástól a mobil-kapcsolóközpontig nagyrészt pontról pontig tartó mikrohullámú kapcsolat biztosította. Az LTE kiépítése és az 5G bevezetése a felhordó hálózat tekintetében nagyobb követelményekhez vezetett, és azt eredményezte, hogy egyre növekvő mértékben használnak száloptikás hálózatokat a bázisállomások csatlakoztatására is.

²⁷ Az ítélkezési gyakorlat szerint az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásokat hatósági jogi aktus útján kell e feladattal megbízni. Valamely üzemeltetőt például koncessziós szerződés útján is meg lehet bízni ÁGÉSZ-szal; lásd: a Törvényszék 2000. június 13-i ítélete, EPAC – Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA kontra Bizottság, T-204/97 és T-270/97 egyesített ügyek, ECLI:EU:T:2000:148, 126. pont; a Törvényszék 2005. június 15-i ítélete, Fred Olsen, SA kontra Bizottság, T-17/02, ECLI:EU:T:2005:218, 186. és 188–189. pont.

²⁸ Az ÁGÉSZ-csomag a következő jogi aktusokat tartalmazza: A Bizottság közleménye az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról (HL C 8., 2012.1.11., 4. o.); A Bizottság 2011. december 20-i határozata Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.); A Bizottság közleménye a közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásról szóló európai uniós keretszabályról (2011) (HL C 8., 2012.1.11., 15. o.); A Bizottság 360/2012/EU rendelete (2012. április 25.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének az általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtó vállalkozások

meghatározását az ÁGÉSZ-csomagban meghatározott szabályoknak a széles sávú elektronikus hírközlésre az ágazati sajátosságok fényében történő alkalmazásában.

(29) A tagállamok a széles sávú hálózat kiépítését és/vagy üzemeltetését a következő feltételek mellett határozhatják meg ÁGÉSZ-ként:

- a) a projekteknek piaci hiányosságot kell kezelniük, azaz csak azokon az összeköttetés nélküli területeken kezdeményezhetők, ahol bizonyítható, hogy a magánbefektetők nincsenek abban a helyzetben, hogy megfelelő széles sávú lefedettséget biztosítsanak valamennyi felhasználó számára a releváns időtávon belül, összeköttetés nélkül hagyva így a lakosság egy jelentős részét²⁹. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az olyan területeken, ahol már végrehajtottak magánbefektetői beruházásokat a széles sávú hálózatok terén (vagy épp tovább bővítik hálózatukat), és már megfelelő lefedettséggel versenyképes széles sávú szolgáltatásokat nyújtanak, egy ezzel párhuzamos, versenyképes és államilag finanszírozott széles sávú hálózat kiépítése nem minősülhet általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése értelmében³⁰. Amennyiben azonban bizonyítható, hogy a magánbefektetők nincsenek abban a helyzetben, hogy a releváns időtávon belül megfelelő széles sávú lefedettséget biztosítsanak³¹ valamennyi végfelhasználó számára, összeköttetés nélkül hagyva így a lakosság jelentős részét, akkor egy vállalkozást a közszolgáltatásért járó kompenzáció formájában nyújtott állami támogatásra alkalmazandó szabályokkal összhangban meg lehet bízni ÁGÉSZ működtetésével annak érdekében, hogy a lakosság összeköttetéssel nem rendelkező része számára biztosítsa az összekapcsoltságot.

számára nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 114., 2012.4.26., 8. o.). Ezen iránymutatás kidolgozásakor a Bizottság elindította az általános gazdasági érdekű egészségügyi és szociális szolgáltatásokra vonatkozó állami támogatási szabályok, valamint a 360/2012/EU bizottsági rendelet értékelési eljárását.

²⁹ Az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelvben (átdolgozás) (HL L 321., 2018.12.17., 36. o.) meghatározott egyetemes szolgáltatási kötelezettségekre vonatkozó rendelkezések végrehajtása során a tagállamok úgy alakíthatnak ki egyetemes szolgáltatási kötelezettségeket és azok lehetséges kompenzációját, ha az említett irányelv szerint végzett feltérképezés eredményeinek – amennyiben rendelkezésre állnak –, és szükség esetén bármely további bizonyítéknak a figyelembevételével megállapították, hogy a helyhez kötött biztosított, az említett irányelvben meghatározott, megfelelő széles sávú internet-hozzáférési szolgáltatás és hangszolgáltatás elérhetősége a szokásos kereskedelmi feltételek mellett vagy egyéb lehetséges közpolitikai eszközökkel a szóban forgó tagállam területén vagy annak egyes részein nem biztosítható.

³⁰ Lásd az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról szóló közlemény 49. pontját. Lásd még: a Törvényszék 2013. szeptember 16-i ítélete, Colt Télécommunications France kontra Európai Bizottság, T-79/10, ECLI:EU:T:2013:463, 154. pont; a Bizottság C(2016)7005 final határozata (2016. november 7.) az SA.37183. (2015/NN.) számú – Franciaország – Plan France Très Haut Débit ügyben, (263) preambulumbekkezdés (HL C 68., 2017.3.3., 1. o.).

³¹ Az ÁGÉSZ szükségességének értékelésekor figyelembe veendő hálózatoknak indokolt mindig ugyanabba a kategóriába tartozniuk (az ÁGÉSZ-ként meghatározott szolgáltatások szintjétől függően).

- b) a hálózatnak egyetemes összekapcsoltságot kell biztosítania a célterület valamennyi lakó- és üzlethelyisége számára. A kizárólag a vállalkozások összekapcsolásához nyújtott támogatás nem elegendő³²;
 - c) a hálózatnak technológiai szempontból semlegesnek³³ kell lennie, és csak nagykereskedelmi szolgáltatásokat nyújthat³⁴ (kiskereskedelmi szolgáltatásokat nem)³⁵; valamint
 - d) az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtójának megkülönböztetésmentes alapon kell biztosítania a nyílt nagykereskedelmi hozzáférés valamennyi lehetséges formáját, elősegítve a versenyképes és megfizethető szolgáltatások nyújtását a végfelhasználók számára.
- (30) Amennyiben az általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladat szolgáltatója vertikálisan integrált szélessáv-üzemeltető is egyben, az összeférhetlenség, az indokolatlan diszkrimináció és bármely más, rejtett közvetett előny elkerülése érdekében indokolt megfelelő biztosítékokat alkalmazni³⁶.

4 A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE A SZERZŐDÉS 107. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK C) PONTJA ALAPJÁN

- (31) A Bizottság a széles sávú elektronikus hírközlő hálózatok kiépítéséhez és/vagy elterjedéséhez nyújtott állami támogatást a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében csak akkor tekinti összeegyeztethetőnek a belső piaccal, ha a támogatás hozzájárul bizonyos gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődéséhez (első feltétel), és ha az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben (második feltétel).

³² Az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról szóló közlemény 50. pontjával összhangban. Lásd még: a Bizottság C(2006) 436 végleges határozata (2006. március 8.) az N284/05. számú – Írország – Regionális szélessávú program: Metropolitan Area Networks (MANs), II. és III. fázis ügyben (HL C 207., 2006.8.30., 3. o.) és a Bizottság C(2007) 3235 végleges határozata (2007. július 10.), az N890/06. számú – Franciaország – Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit ügyben (HL C 218, 2007.9.18., 1. o.).

³³ A hálózatnak indokolt technológiai szempontból semlegesnek lennie, lehetővé téve a hozzáférést igénylőknek, hogy az állami beavatkozás tervezett paramétereivel összhangban bármely rendelkezésre álló technológiát felhasználjanak a végfelhasználóknak történő szolgáltatásnyújtáshoz.

³⁴ Lásd az SA.37183. (2015/NN.) számú – Franciaország – Plan France Très Haut Débit ügyben 2016. november 7-én hozott C(2016)7005 final bizottsági határozatot (HL C 68., 2017.3.3., 1. o.), amely szerint az üzemeltető nem nyújthat kiskereskedelmi szolgáltatásokat (a határozat (163) bekezdése).

³⁵ E korlátozást az indokolja, hogy amennyiben kiépítésre került az egyetemes összekapcsoltságot biztosító széles sávú hálózat, rendes esetben a piaci feltételek mellett működő kiskereskedelmi üzemeltetők képesek arra, hogy a végfelhasználók számára versenyképes áron nyújtsanak hírközlési szolgáltatásokat.

³⁶ E biztosítékoknak indokolt magukban foglalniuk különösen a számviteli szétválasztásra vonatkozó kötelezettséget, de tartalmazhatják egy, a vertikálisan integrált üzemeltetőtől szerkezetileg és jogilag is különálló szervezet létrehozását is. E szervezetnek ajánlott kizárólagosan felelnie a ráruházott általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladat teljesítéséért és az annak való megfelelésért.

- (32) Az összeegyeztethetőség értékelése során a Bizottság a következő szempontokat vizsgálja:
- a) Az első feltétel alapján a Bizottság megvizsgálja, hogy a támogatás bizonyos gazdasági tevékenységek fejlődésének előmozdítására irányul-e, és különösen a következőket értékeli:
 - i. a támogatási intézkedés által előmozdított gazdasági tevékenység;
 - ii. a támogatás ösztönző hatása: a támogatás oly módon változtatja-e meg az érintett vállalkozások magatartását, hogy azok olyan többlettevékenységet végeznek, amelyeket támogatás nélkül nem, vagy csak korlátozott mértékben, másképpen vagy más helyszínen végeznének;
 - iii. fennáll-e az uniós jog bármely rendelkezésének megsértése a szóban forgó intézkedéssel kapcsolatban.
 - b) A második feltétel értelmében a Bizottság mérlegeli a tervezett támogatás pozitív hatásait és a támogatásnak a belső piacra gyakorolt esetleges negatív hatásait a verseny torzulása és a támogatás által a kereskedelemre gyakorolt kedvezőtlen hatások tekintetében, és különösen a következőket:
 - i. a támogatás pozitív hatásai;
 - ii. az állami támogatási intézkedés szükséges-e és olyan esetre irányul-e, amikor a támogatás olyan lényegi fejlődést eredményez, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani, például egy piaci hiányosság megszüntetését vagy egy egyenlőséggel vagy kohézióval kapcsolatos probléma kezelését;
 - iii. a támogatás megfelelő szakpolitikai eszköz-e a célkitűzésének eléréséhez;
 - iv. a támogatás arányos-e, a céljának eléréséhez szükséges minimumra korlátozódik-e, és ösztönzi-e az érintett térségben a további beruházásokat vagy tevékenységeket;
 - v. a támogatás átlátható-e: a belső piacra gyakorolt hatás mérése és minimálisra csökkentése érdekében a tagállamoknak, az érdekelt feleknek, a nyilvánosságnak és a Bizottságnak könnyen hozzá kell férniük az odaítélt támogatásokkal kapcsolatos információkhoz;
 - vi. a támogatásnak a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt negatív hatásai.
- (33) Utolsó lépésként a Bizottság összeveti a támogatási intézkedésnek a belső piacra gyakorolt, azonosított negatív hatásait és a tervezett támogatásnak a támogatott gazdasági tevékenységekre gyakorolt pozitív hatásait. Amennyiben a (32) pont feltételeinek egyike nem teljesül, a támogatást a belső piaccal összeegyeztethetetlennek fogják nyilvánítani.

- (34) A széles sávú elektronikus hírközlő hálózatok kiépítéséhez és elterjedéséhez nyújtott támogatás Bizottság általi értékelésének lépéseit részletesebben az 5., 6., 7. és 8. szakasz tartalmazza.

5 A SZÉLES SÁVÚ ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLŐ HÁLÓZATOK KIÉPÍTÉSÉHEZ NYÚJTOTT TÁMOGATÁS

- (35) A Bizottság úgy véli, hogy a helyhez kötött széles sávú szolgáltatások piaca elkülönül a mobil széles sávú szolgáltatások piacától³⁷. A támogatás értékelésére vonatkozó szabályok ezért az érintett piactól függően eltérőek lehetnek.

5.1 Első feltétel: valamely gazdasági tevékenység fejlődésének előmozdítása

5.1.1 A hálózatok mint a gazdasági tevékenységek előmozdítói

- (36) A tagállamoknak meg kell határozniuk azokat a gazdasági tevékenységeket, amelyeket a támogatás majd előmozdít (például helyhez kötött hálózatok kiépítése a jól teljesítő helyhez kötött hírközlési szolgáltatások nyújtása céljából, vagy mobilhálózat kiépítése nagy teljesítményű mobil hang- és adatátviteli szolgáltatások nyújtása céljából), és ki kell fejteniük, hogyan támogatják e tevékenységek fejlesztését.
- (37) A helyhez kötött hálózatok kiépítéséhez nyújtott támogatás és a mobilhálózatok kiépítéséhez nyújtott támogatás számos gazdasági tevékenység fejlődését elősegítheti azáltal, hogy javítja a polgárok, a vállalkozások és a közigazgatási szervek összekapcsoltságát és az elektronikus hírközlő hálózatokhoz való hozzáférését. Az ilyen támogatás előmozdíthatja a gazdasági tevékenységek fejlődését azokon a területeken, ahol ilyen tevékenységek vagy nem voltak jelen, vagy csak olyan szinten voltak biztosítottak, amely nem elégítené ki megfelelően a fogyasztók igényeit.

5.1.2 Ösztönző hatás

- (38) A támogatás csak akkor tekinthető úgy, hogy hozzájárul egy gazdasági tevékenység fejlődéséhez, ha ösztönző hatással bír.
- (39) A támogatásnak ösztönző hatása van, ha arra ösztönzi a kedvezményezettet, hogy megváltoztassa magatartását bizonyos támogatott gazdasági tevékenység fejlesztése irányában, amely tevékenységet – ha a támogatást nem nyújtották volna – nem végzett volna el ugyanazon időkereten belül, vagy csak korlátozottan, más módon vagy más helyszínen végezte volna el.
- (40) A támogatás nem finanszírozhatja olyan tevékenység költségeit, amelyet egy vállalkozás mindenképpen végezne, és nem kompenzálhatja a gazdasági tevékenység szokásos üzleti kockázatát³⁸.

³⁷ Ahol a helyhez kötött hálózat kiépítési költségei nagyon magasak, a helyhez kötött hálózat alternatívájaként nagy teljesítményű mobilhálózat is használható. A két technológia között azonban továbbra is jelentős minőségi különbségek vannak. A helyhez kötött hálózatoktól eltérően a mobilhálózatok lehetővé teszik a végfelhasználók számára, hogy kommunikáció közben mozogjanak (például autóban). Másrészt a helyhez kötött hálózatok nagyobb fokú stabilitást és biztonságot nyújtanak, különösen az adatátvitel tekintetében. Jelenleg a végfelhasználók általában a két technológiát egymás kiegészítéseként és nem helyettesítőként használják.

- (41) A helyhez kötött vagy a mobilhálózatok kiépítéséhez nyújtott támogatás ösztönző hatásának bizonyítása magában foglalja annak ellenőrzését az 5.2.2.4.1. és az 5.2.2.4.2. szakaszban leírt feltérképezésen és nyilvános konzultáción keresztül, hogy az érdekelt felek a releváns időtávon belül beruháztak-e vagy kívánnak-e beruházni helyhez kötött, illetve mobilhálózatokba a célterületeken. Ha a térségben a támogatás nélkül is hasonló beruházásra kerülne sor, úgy tekinthető, hogy a támogatás nem rendelkezik ösztönző hatással. Ha például egy üzemeltetőre olyan jogi kötelezettségek vonatkoznak, mint a célterület bizonyos lefedettségének biztosítása a mobil kiépítésekhez szükséges adott rádióspektrum használati jogához kapcsolódó lefedettségi és szolgáltatásminőségi kötelezettségek alapján, az állami támogatás nem használható fel ilyen kötelezettségek teljesítésére, mivel valószínűleg nem jár ösztönző hatással, és így valószínűleg nem egyeztethető össze a belső piaccal. Állami támogatás nyújtható azonban az ilyen kötelezettségekben előírt követelményeken túlmutató szolgáltatásminőség biztosításához.

5.1.3 *Az uniós jog egyéb rendelkezéseinek való megfelelés*

- (42) Ha az állami támogatási intézkedés, az ahhoz kapcsolt feltételek (beleértve a finanszírozási módját is, amennyiben a finanszírozási mód a támogatási intézkedés szerves részét alkotja) vagy az intézkedéssel finanszírozott tevékenység az uniós jog vonatkozó rendelkezésének vagy általános elvének megsértésével járnak, a támogatás nem nyilvánítható a belső piaccal összeegyeztethetőnek³⁹. Ez a helyzet állhat fenn olyan támogatási intézkedések esetében, amelyeknél a támogatás odaítélésének feltétele, hogy a kedvezményezett székhelye az adott tagállamban legyen, vagy hogy a kedvezményezett az adott tagállamban legyen letelepedve, vagy ha a támogatást közvetlenül vagy közvetve a termékek vagy berendezések származásához mint feltételhez kötik, mint például olyan követelmények, amelyek szerint a kedvezményezettnek belföldön előállított termékeket kell megvásárolnia.

5.2 **Második feltétel: a támogatási intézkedés indokolatlanul nem érintheti a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben**

5.2.1 *A támogatás pozitív hatásai*

- (43) A tagállamoknak le kell írniuk, hogy a támogatás pozitív hatásokkal jár-e, és ha igen, hogyan.
- (44) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy olyan állami támogatási intézkedéseket dolgoznak ki, amelyek hozzájárulnak az uniós digitális politika célkitűzéseinek eléréséhez, és konkrétan a „digitális szakadék” csökkentéséhez. Dönthetnek úgy, hogy beavatkoznak társadalmi vagy regionális egyenlőtlenségek orvoslása vagy méltányossági célok elérése érdekében, azaz a kommunikáció és a társadalomban való részvétel alapvető eszközeihez való hozzáférés javításának egyik módjaként, ezáltal javítva a társadalmi és területi kohéziót. A tagállamok továbbá dönthetnek úgy, hogy olyan állami támogatási intézkedéseket dolgoznak ki, amelyek hozzájárulnak az uniós

³⁸ Lásd: a Bíróság 2013. június 13-i ítélete, HGA és társai kontra Európai Bizottság, C-630/11 P–C-633/11 P, ECLI:EU:C:2013:387, 104. pont.

³⁹ A Bíróság 2020. szeptember 22-i ítélete, Ausztria kontra Bizottság, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, 44. pont.

zöld megállapodás célkitűzéseinek megvalósításához is és valamennyi ágazatban előmozdítják a fenntartható zöld beruházásokat.

5.2.2 Az állami beavatkozás szükségessége

- (45) Az állami támogatásnak olyan esetekre kell irányulnia, amikor a támogatás olyan lényegi fejlődést eredményez, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani.
- (46) A sűrűséghatékonyságból következően a széles sávú hálózatok kiépítése általában jövedelmezőbb ott, ahol nagyobb és koncentráltabb a potenciális kereslet, azaz a sűrűn lakott területeken. A beruházás magas állandó költségei miatt a népesség sűrűségének csökkenésével az egységek költségei ugrásszerűen megemelkednek. Ezért amennyiben a széles sávú hálózatokat üzleti alapon építik ki, a népességnek csak egy része fedhető le nyereségesen velük. Az állami támogatási intézkedések – bizonyos feltételek mellett – korrigálhatják a piaci hiányosságokat, javítva ezáltal a piacok hatékony működését és fokozva a versenyképességet.
- (47) Piaci hiányosságról van szó, ha a piac a saját eszközeire támaszkodva, állami beavatkozás hiányában nem képes hatékony eredményt hozni a társadalom számára. Ez például akkor fordulhat elő, ha egyes beruházásokat annak ellenére sem hajtanak végre, hogy a beruházás társadalom számára jelentkező gazdasági haszna meghaladja a költségeit⁴⁰. Ilyen esetekben az állami támogatás nyújtása kedvező eredményekkel járhat, és az érdekelt feleknek nyújtott gazdasági ösztönzők kiigazítása javíthatja az átfogó hatékonyságot.
- (48) A helyhez kötött és a mobil ágazatban a piaci hiányosság egyik formája a pozitív externáliákhoz kapcsolódik, amelyeket a piaci szereplők nem internalizálnak. A helyhez kötött és a mobilhálózatok elérhetősége például megnyitja az utat több szolgáltatás nyújtása és az innováció előtt. Az előnyök összességében valószínűleg nagyobbak lesznek, mint azok a gazdasági hasznok, amelyek a hálózat befektetőinél jelentkeznek. Ennek eredményeképpen a piacon túlságosan kevés helyhez kötött hálózatokra és mobilhálózatokra irányuló beruházás születne.
- (49) Továbbá, amennyiben a piacok hatékony eredményt tudnak felmutatni, ezek azonban kohéziós politikai szempontból nem ítélték megfelelőnek, az állami támogatási intézkedésekre szükség lehet a szociális vagy regionális egyenlőtlenségek orvoslásához, kívánatosabb, méltányosabb piaci eredmény elérése érdekében. Különösen a széles sáv terén végrehajtott, jól irányzott állami beavatkozás hozzájárulhat a digitális szakadék csökkentéséhez⁴¹.
- (50) A piaci hiányosság akkor is bizonyítható, ha a meglévő hálózat a szolgáltatásminőség és az árak optimálistól elmaradó kombinációját biztosítja a polgárok vagy az üzleti

⁴⁰ Ugyanakkor az a tény, hogy egy adott vállalat támogatás nélkül esetleg nem tud megvalósítani egy projektet, nem jelenti azt, hogy piaci hiányosság áll fenn. Egy vállalat azon döntése például, hogy nem ruház be egy kevésbé jövedelmező projektbe, a piaci hiányossággal szemben akár a jól működő piac jele is lehet.

⁴¹ Bár a „digitális szakadéknak” számos oka van, a megfelelő széles sávú infrastruktúrák megléte előfeltétele az összekapcsoltság megteremtésének és a szakadék megszüntetésének. Az urbanizáció mértéke fontos tényező az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés és azok használata szempontjából. Az internetpenetráció a gyéren lakott területeken az egész Unióban alacsonyabb lehet.

végfelhasználók számára⁴². Ez állhat elő, ha bizonyos felhasználócsoporthoz nincsenek megfelelően kiszolgálva, vagy – főként a szabályozott nagykereskedelmi hozzáférési tarifák hiányában – a kiskereskedelmi ár magasabb lehet összehasonlítva az ország versenyképesebb, ugyanakkor egyéb szempontból összehasonlításra alkalmas területein vagy régióiban kínált ugyanazon szolgáltatásokéval. Ha emellett csak korlátozott kilátás van arra, hogy alternatív üzemeltetők lépjenek be a piacra vagy nyújtsanak szolgáltatásokat ezen a területen, akkor egy alternatív hálózat finanszírozása megfelelő lehet.

- (51) Ugyanakkor, amennyiben a helyhez kötött és a mobilhálózatok kiépítéséhez nyújtott állami támogatást olyan térségben használják fel, amelyet a piaci szereplők is általában kiválasztanak a beruházásaikhoz, illetve ahol már meg is történt a beruházás, ott ez jelentősen alááshatja a kereskedelmi befektetők azon ösztönzöttségét, hogy elsődlegesen beruházzanak. Egy adott helyzetben önmagában a piaci hiányosságok megléte nem indokolja kellően az állami beavatkozást. Az állami támogatás csak arra a piaci hiányosságra irányulhat, amelyet más szakpolitikák és intézkedések⁴³ – például a rádióspektrum hatékony és eredményes használatára vonatkozó szabályozási kötelezettségek, beleértve a rádióspektrum-használati jogokhoz kapcsolódó lefedettségi és szolgáltatási kötelezettségeket – nem kezelnek.

5.2.2.1 Piaci hiányosság fennállása a helyhez kötött hozzáférési hálózatok tekintetében

- (52) A támogatás azokon a területeken eredményezhet olyan lényegi fejlődést, amelyet a piac önmagában nem ér el, ahol nincs a végfelhasználók igényeinek kielégítésére alkalmas helyhez kötött hálózat, vagy ahol a releváns időtávon belül hitelesen nem terveznek ilyet kiépíteni. A piac fejlődésének jelenlegi szakaszában és tekintettel a végfelhasználók azonosított igényeire⁴⁴, akkor bizonyítható a piaci hiányosság, ha a piac nem biztosítja és nem is valószínű, hogy biztosítani fogja a végfelhasználók számára az 1 Gbps letöltési sebességű kapcsolatot. A feltöltés sebessége egyre relevánsabb annak garantálása szempontjából, hogy a felhasználók több szolgáltatáshoz hozzáférjenek. A piaci hiányosság tehát kimutatható 200 Mbps feltöltési sebességgel jellemzett kapcsolat hiányában is (és ha valószínűtlen, hogy a piac a releváns időtávon belül biztosítja azt)⁴⁵. Az évtized előrehaladtával akkor is igazolható a piaci hiányosság⁴⁶, ha a piac nem elégíti ki és valószínűleg nem is fogja

⁴² Amennyiben a tagállamok úgy vélik, hogy ez a beavatkozás oka, a Bizottság megvizsgálja, hogy a tagállam egyértelműen és ellenőrizhető tények alapján bizonyítani tudja-e, hogy a végfelhasználók igényei nem teljesülnek. Ez fogyasztói felmérés, független tanulmány stb. segítségével bizonyítható.

⁴³ Az igazgatási és szabályozási intézkedések általában kevésbé torzító hatásúak, és azokat az állami támogatási beavatkozások előtt ajánlott megfontolni.

⁴⁴ Sonia Strube Martins, Christian Wernick; Telecommunication policy journal 45 (2021): Regional differences in residential demand for very high bandwidth broadband internet in 2025.

⁴⁵ A széles sávú hálózatok szokásosan a feltöltési sebességnél nagyobb letöltési sebességet biztosítanak. A feltöltési sebességek jellemzően a letöltési sebesség 10–30 %-a között mozognak.

⁴⁶ A nagyobb feltöltési sebesség iránti igény bizonyítása azt jelenti, hogy a tagállam ellenőrizhető forrásokból – például a végfelhasználók igényeinek felméréséből, a végfelhasználók profiljáról és a forgalom alakulásáról szóló tanulmányokból, intelligens szakosodási stratégiákból stb. – megbízható bizonyítékokat szolgáltat.

kielégíteni a végfelhasználóknak az 1 Gbps feltöltési sebességgel⁴⁷ kapcsolatos, azonosított igényeit (lásd: 5.2.3.1.4. szakasz).

- (53) Gondos értékelésre van szükség annak ellenőrzése érdekében, hogy a magánszektor milyen mértékben képes a végfelhasználók igényeit saját eszközeivel kezelni.
- (54) A piaci hiányosságok értékelése érdekében különbséget kell tenni a célterületek típusai között. A beavatkozási területeket a szupergyors hálózatok jelenlététől függően fehér, szürke vagy fekete területként sorolják be.

5.2.2.1.1 Fehér területek

- (55) Fehér területek azok, ahol nincs szupergyors széles sávú hálózat, és nem valószínű, hogy a releváns időtávon ilyen hálózatot fejlesztenek ki.

5.2.2.1.2 Szürke területek

- (56) Szürke területek azok, ahol egy szupergyors hálózat van jelen vagy hitelesen tervbe véve a releváns időtávon belül. Egyetlen szupergyors hálózat megléte⁴⁸ nem feltétlenül jelenti azt, hogy nincsenek piaci hiányosságok.
- (57) A piaci hiányosság bizonyítható, ha a meglévő vagy hitelesen tervezett szupergyors hálózat nem képes legalább 1 Gbps letöltési sebességet és 200 Mbps feltöltési sebességet biztosítani⁴⁹.

5.2.2.1.3 Vegyes területek (fehér és szürke)

- (58) A javasolt beavatkozást elvben úgy ajánlott megtervezni, hogy az egész célterület vagy fehér, vagy szürke legyen.
- (59) A hatékonyság érdekében azonban a tagállamok részben fehér, részben szürke célterületeket is kiválaszthatnak. Amennyiben egyes polgárokat és üzleti felhasználókat már megfelelően ellátnak a célterületen (vagy a releváns időtávon belül megfelelően el fogják látni), biztosítani kell, hogy az állami beavatkozás ne vezessen a meglévő hálózattal való indokolatlan átfedéshez. Ez megelőzhető, ha az állami beavatkozás csak a „hiánypótló” intézkedésekre korlátozódik. Amennyiben a tagállamok bizonyítani tudják, hogy a meglévő hálózattal való korlátozott átfedés arányos és nem vezet a verseny indokolatlan torzulásához, sor kerülhet az állami

⁴⁷ A nagyobb feltöltési sebesség azt jelenti, hogy a feltöltési sebesség meghaladja a letöltési sebesség 30 %-át, de akár 100 %-a is lehet.

⁴⁸ A versenyhelyzetet a meglévő hálózatüzemeltetők száma alapján értékelik. A Bizottság az N 330/2010. számú – Franciaország – „Programme national Très Haut Débit” – Volet B ügyben 2011. október 19-én hozott C(2011) 7285 végleges határozatában (HL C 364., 2011.12.14., 2. o.) tisztázta, hogy egy hálózaton több kiskereskedelmi szolgáltató jelenléte alapján (a helyi hurok átengedését [LLU] is ideértve) a terület nem minősül fekete területnek, hanem mivel csupán egy hálózat van jelen, azt továbbra is szürkével jelölik.

⁴⁹ Míg a letöltési és a feltöltési sebesség jelenleg a szolgáltatás legrelevánsabb minőségi paraméterei, egyes felhasználók vagy bizonyos szolgáltatások nyújtása a sebesség mellett egyre inkább olyan sajátos jellemzőket (pl. késleltetés vagy késleltetésingadozás) igényelhet, amelyeket figyelembe lehet venni a piaci hiányosság fennállásának igazolásakor.

beavatkozásra⁵⁰. Az átfedést a célterületen található összes létesítmény legfeljebb 10 %-ára kell korlátozni⁵¹. Ilyen helyzetekben a teljes célterületet „fehérnek” kell tekinteni az állami beavatkozás értékelése céljából (ami azt jelenti, hogy a fehér területekre vonatkozó feltételek érvényesek itt is).

5.2.2.1.4 Fekete területek

- (60) Fekete területek azok a területek, ahol legalább két független⁵² szupergyors hálózat van jelen vagy hitelesen tervbe véve. Ezek a területek a széles sávú szolgáltatásokat jellemzően versenyfeltételek mellett nyújtják (infrastruktúra-alapú verseny)⁵³. A piaci hiányosság akkor mutatható ki, ha a meglévő hálózatok egyike sem képes 1 Gbps letöltési sebességet és 200 Mbps feltöltési sebességet biztosítani, és ha a meglévő szolgáltatók egyike sem vállalja, hogy a releváns időtávon belül e sebességekre fejleszti hálózatát⁵⁴.
- (61) Ha legalább két meglévő független hálózatot lehet fejleszteni 1 Gbps letöltési sebesség biztosítására⁵⁵, feltételezhető, hogy a nagyobb sebesség iránti kereslet következtében a verseny kellő időben 1 Gbps letöltési sebességre és 200 Mbps feltöltési sebességre történő fejlesztéshez vezet. Egy újabb, összehasonlítható képességekkel rendelkező széles sávú hálózat kiépítéséhez nyújtott állami támogatás elvileg elfogadhatatlan versenytorzuláshoz és a magánbefektetők kiszorításához vezet⁵⁶.

⁵⁰ A tagállamnak bizonyítania kell, hogy az átfedés biztosítja az állami támogatás célterület számára szükséges összegének jelentős csökkentését (beleértve azt is, hogy a szürke területből származó bevételeket a fehér terület lefedésére fogják felhasználni, jelentősen csökkentve ezáltal a finanszírozási hiányt). Például, amennyiben a finanszírozási hiány kiszámítása során figyelembe veszik a csatlakozásokból származó bevételeket (amelyek tehát a kizárólag nagykereskedelmi hálózatok esetében nem relevánsak), az olyan állami beavatkozás, amely az utca végén található létesítmény összeköttetését biztosítja, költségessé válhat, ha a verseny indokolatlan torzulásának elkerülése érdekében nem lenne megengedett az új támogatott hálózat által csatlakoztatható bármely más létesítmény csatlakoztatása (még akkor is, ha ezek a háztartások egy másik hálózat által már csatlakoztathatók lennének), mivel ez csökkentené azokat a bevételeket, amelyeket az üzemeltető elvárhatna, ezáltal növeli a finanszírozási hiányt.

⁵¹ Az állami támogatás összegének figyelembe kell vennie az átfedés által érintett létesítményekből származó bevételeket, hogy a finanszírozási hiány kiszámításakor elkerüljék a túlkompenzációt.

⁵² Ugyanaz a vállalat ugyanazon a területen külön hálózatokat üzemeltethet (pl. helyhez kötött, illetve vezeték nélküli helyhez kötött), de ez nem változtatja meg e terület „színét”. Ugyanígy, a terület színe még akkor sem változik, ha két hálózatot ugyanazon csoporthoz tartozó különböző vállalatok üzemeltetnek.

⁵³ Ha csupán egy hálózat van jelen, még ha helyi hurok átengedésével (LLU) több üzemeltető használja is azt, az ilyen terület szürke területnek tekintendő. Lásd még: a Bizottság C(2011) 7285 végleges határozata (2011. október 19.) az N 330/2010. számú – Franciaország – Programme national „Très Haut Débit” – Volet B ügyben (HL C 364., 2011.12.14., 2. o.).

⁵⁴ A nagyobb feltöltési sebesség iránti igazolt igénytől függetlenül nincs lehetőség beavatkozásra, ha legalább két olyan hálózat van, amely legalább 1 Gbps feltöltési sebességre fejleszthető.

⁵⁵ Egy hálózat akkor tekinthető olyan irányba fejleszthetőnek, hogy 1 Gbps letöltési sebességet legyen képes biztosítani, ha korlátozott beruházás – például aktív eszközök korszerűsítése – alapján 1 Gbps letöltési sebességet tud biztosítani.

⁵⁶ Lásd: a Bizottság C(2006) 3226 végleges határozata (2006. július 19.), a C 35/05. (korábbi N 59/05.) számú – Hollandia – Appingedam széles sávú infrastruktúrája ügyben (HL L 86., 2007.3.27., 1. o.). E határozatában a Bizottság megjegyezte, hogy az adott piacon érvényesülő versenyerőket nem vették megfelelően figyelembe. Különösen fontos, hogy a hollandiai széles sávú piac olyan gyorsan fejlődő piac

5.2.2.2 Piaci hiányosság fennállása a mobil hozzáférési hálózatok tekintetében

- (62) A Bizottság úgy véli, hogy piaci hiányosság azokon a területeken áll fenn, ahol nincs a végfelhasználók igényeinek kielégítésére alkalmas mobilhálózat, vagy ahol a releváns időtávon belül hitelesen nem terveznek ilyet kiépíteni⁵⁷.
- (63) A meglévő és jövőbeli alkalmazások egyre nagyobb mértékben támaszkodnak olyan jól teljesítő mobilhálózatokra, amelyek széles területi alapon állnak rendelkezésre⁵⁸. A végfelhasználóknak igényük van a kommunikáció közbeni mobilitásra, de információkhoz való hozzáférésre is, amikor „mozgásban vannak”. Várhatóan új gazdasági tevékenységek alakulnak ki, amelyek zökkenőmentes online hozzáférést igényelnek mind a mobil adatszolgáltatásokhoz, mind a mobil hangszolgáltatásokhoz. Ekként gazdasági tevékenységek és új mobilszolgáltatások fejlődnek ki, idővel pedig a mobilhálózatnak is egyre nagyobb teljesítményt kell nyújtania. A mobil összekapcsoltság hiánya vagy elégtelensége káros lehet bizonyos gazdasági tevékenységekre, például az ipari, mezőgazdasági vagy idegenforgalmi tevékenységekre vagy az összekapcsolt mobilitásra, vagy biztonsági kockázatot jelenthet a polgárok számára⁵⁹. Ez különösen a távoli régiók, az alacsony népsűrűségű vagy a nem lakott területek esetében fordulhat elő.
- (64) Egy új mobilhálózat kiépítéséhez nyújtott állami támogatás torzíthatja a piaci dinamikát egy olyan területen, ahol már legalább egy mobilhálózat működik vagy hitelesen tervezik kiépíteni a releváns időtávon belül.
- (65) A mobilhálózat ilyen területen történő kiépítéséhez nyújtott állami támogatás csak akkor tekinthető szükségesnek, ha együttesen bizonyítható, hogy a meglévő vagy tervezett mobilhálózat nem nyújt megfelelő minőségű szolgáltatásokat a végfelhasználók számára változó igényeik kielégítéséhez, és hogy az állami támogatás megfelelően orvosolja az azonosított piaci hiányosságot, ezáltal olyan lényegi fejlődést eredményez, amelyet a piac nem tud megvalósítani⁶⁰. A meglévő vagy tervezett

volt, ahol az elektronikus hírközlési szolgáltatók – köztük a kábelhálózat-üzemeltetők és az internetszolgáltatók – állami támogatás igénybevétele nélkül is nagy kapacitású széles sávú szolgáltatás bevezetésén dolgoztak.

⁵⁷ Lásd például: a Bizottság C(2021) 3492 final határozata (2021. május 21.) az SA.58099. (2021/N.) számú – Németország – Mobilhírközlés Mecklenburg-Elő-Pomeránia ügyben (HL C 260., 2021.7.2.).

⁵⁸ Lásd még a a gigabitalapú társadalomról szóló közleményt, amely a gépjárműipar, a közlekedési ágazat, a feldolgozóipar, az egészségügy, valamint a következő generációs biztonsági szolgáltatások és sürgősségi segélyszolgálatok (például összekapcsolt és automatizált gépjárművezetés, távolból irányított műtétek, precíziós mezőgazdaság) számára szükséges alkalmazásokat azonosít.

⁵⁹ Az egyetemes szolgáltatási irányelv 26. cikkének (5) bekezdése előírja, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatók kötelesek a hívó helyére vonatkozó információkat rendelkezésre bocsátani amint a hívás beérkezik a segélyhívást kezelő hatósághoz. Az EEHK 109. cikke értelmében 2020. december 21-től már nem csupán a hálózatalapú, de a még pontosabb, készülékalapú, a hívó helyére vonatkozó adatokat is kötelező elérhetővé tenni az illetékes közbiztonsági válaszpontra számára.

⁶⁰ Lásd például: a Bizottság C(2020) 8939 final határozata (2020. december 16.) az SA.54684. számú – Németország – Nagy kapacitású mobil infrastruktúra kiépítése Brandenburgban ügyben (HL C 60., 2021.2.19., 2. o.); a Bizottság C(2021) 1532 final határozata (2021. március 10.) az SA.56426. számú – Németország – Nagy teljesítményű mobil infrastruktúra kiépítése Alsó-Szászországban ügyben (HL C 144., 2021.4.23., 2. o.); a Bizottság C(2021) 3565 final határozata (2021. május 25.) az SA.59574. számú – Németország – Nagy teljesítményű mobil infrastruktúra kiépítése Németországban ügyben (még nem tették közzé).

mobilhálózatok korlátozott kapacitása például az antennák elégtelen sűrűségének, a meghatározott spektrum sáv szélességének vagy az aktív eszközök jellemzőinek tudható be⁶¹.

- (66) Így piaci hiányosság állhat fenn egy 4G vagy akár 5G hálózat megléte esetén is, ha az ilyen hálózat nem nyújt és nem is valószínű, hogy megfelelő minőségű szolgáltatást fog nyújtani a végfelhasználók számára ahhoz, hogy kielégítse változó igényeiket.
- (67) A gazdasági tevékenység és a szolgáltatások új formáihoz zökkenőmentes online hozzáférésre lesz szükség (például a közlekedési útvonalakon való összekapcsolt és automatizált mobilitáshoz), valamint bizonyos minimális sebességeken és kapacitáson felül más sajátos jellemzőkre is, mint például az alacsonyabb késleltetés, a hálózatvirtualizáció vagy több terminál összekapcsolásának képessége ipari vagy mezőgazdasági környezetben. Ilyen helyzetekben a mobilhálózat megléte ellenére állami támogatásra lehet szükség az azonosított használati esetekhez kapcsolódó konkrét piaci hiányosságok kezeléséhez.
- (68) Főszabály szerint még piaci hiányosság fennállása esetén sem nyújtható állami támogatás mobilhálózat kiépítéséhez, ha az ilyen hálózat kiépítése a frekvenciakiosztáshoz kapcsolódó kötelezettségek teljesítésének részét képezi. Állami támogatás nyújtható azonban az igazolt végfelhasználói igények kielégítéséhez szükséges további, az ilyen kötelezettségek teljesítéséhez már előírt mértéket meghaladó szolgáltatásminőség biztosításához. Ez a támogatás csak a hálózat minőségének javításához szükséges többletköltségeket fedezheti.
- (69) Amennyiben egy adott területen legalább egy olyan mobilhálózat van vagy a releváns időtávon belül lesz, amely a végfelhasználók változó igényeinek megfelelő szolgáltatásokat nyújt (lásd: (63), (65) és (67) pont), egy egyenértékű képességekkel rendelkező további mobilhálózat állami támogatása elvben a verseny elfogadhatatlan torzulásához és a magánberuházások kizorításához vezetne. Ha nem áll fenn egyértelműen bizonyított piaci hiányosság, a Bizottság negatív véleményt fog alkotni az ilyen intézkedésekről.

5.2.2.3 Piaci hiányosság fennállása a felhordó hálózatok tekintetében

- (70) A felhordó hálózat szükséges előfeltétele a hozzáférési hálózatok kiépítésének. A felhordó hálózatok az összes hozzáférési hálózat és technológia javára ösztönözhetik a versenyt a hozzáférési területeken. Egy jól teljesítő felhordó hálózat ösztönözheti a végfelhasználók összekapcsolására irányuló magánberuházásokat, feltéve, hogy valamennyi üzemeltető és technológia számára biztosítja a nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes hozzáférést. A felhordó hálózatok állami finanszírozása általában olyan intézkedés, amely élénkíti a versenyt és a beruházásokat, mivel

⁶¹ Jelenleg a lefedettségi kötelezettségek jellemzően 30 Mbps és 100 Mbps közötti letöltési sebességet írnak elő. Azok a területek, ahol ilyen nagyobb sebességet biztosítanak, nem valószínű, hogy a jelenlegi helyzetben és a jelenlegi piaci fejlemények mellett piaci hiányosságoknak vannak kitéve. Ez azonban olyan piac, ahol a végfelhasználói igények gyorsan változnak. A legkorszerűbb európai mobilhálózatok ma már képesek 150 Mbps letöltési sebességet és 50 Mbps feltöltési sebességet biztosítani – BEREK iránymutatás a nagyon nagy kapacitású hálózatokról – BoR (20) 165.

lehetővé teszi a harmadik fél üzemeltetők számára, hogy hozzáférési hálózatokat építsenek ki és konnektivitási szolgáltatásokat nyújtsanak a végfelhasználóknak.

- (71) Mivel a felhordó hálózatok különböző helyhez kötött és/vagy mobil hozzáférési hálózatok forgalmát továbbítják, lényegesen nagyobb átviteli kapacitásra van szükségük, mint az egyedi hozzáférési hálózatoknak. Figyelembe véve a végfelhasználók jelenlegi igényeit, a hozzáférési hálózatok folyamatos gyors korszerűsítését és az adatátvitel iránti egyre növekvő keresletet, valamint az egyes új mobilgenerációk teljesítményének növekedését, a felhordó hálózatoknak a szükséges kapacitás jelentős növekedését kell kiszolgáltatniuk. A technológiai fejlődés jelenlegi szakaszában a kapacitás iránti kereslet ilyen mértékű növekedése kezelhető száloptikás felhordó hálózatokkal vagy olyan más technológiákon alapuló felhordó hálózatokkal, amelyek képesek ugyanolyan szintű teljesítményt és megbízhatóságot biztosítani, mint a száloptikás felhordó hálózatok.
- (72) A felhordó hálózat tekintetében piaci hiányosság állhat fenn, ha nincs felhordó hálózat, vagy a meglévő vagy tervezett felhordó hálózat nem száloptikás, vagy nem olyan más technológiákon alapul, amelyek képesek ugyanolyan szintű teljesítményt és megbízhatóságot biztosítani, mint az optikai szál⁶².

5.2.2.4 A piaci hiányosság fennállásának megállapítására szolgáló eszközök

- (73) A piaci hiányossággal érintett területek azonosításához a tagállamoknak részletes feltérképezés (lásd: 5.2.2.4.1. szakasz) és nyilvános konzultáció (lásd: 5.2.2.4.2. szakasz) alapján meg kell határozniuk, hogy vannak-e helyhez kötött hálózatok vagy mobilhálózatok, vagy hitelesen terveznek-e ilyeneket kiépíteni a területen a releváns időtávon belül.

5.2.2.4.1 Részletes feltérképezés és lefedettség-elemzés

- (74) A tagállamoknak feltérképezés révén meg kell határozniuk, hogy a szóban forgó támogatási intézkedés mely földrajzi területek lefedését biztosítja. A Bizottság az I. melléklet 3. szakaszában (a helyhez kötött hozzáférési hálózatok esetében) és 4. szakaszában (a mobil és a vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési hálózatok esetében) ismertetett módszertant tekinti a legpontosabb feltérképezési módszernek. A tagállamok javasolhatják az e két szakaszban leírtaktól eltérő módszerek alkalmazását, feltéve, hogy azok megfelelnek a 2. szakasz (4), (5), (9), (10) és (12) pontjának, kellően indokoltak és tartalmazzák a nemzeti szabályozó hatóság indokolással ellátott véleményét, amely támogatja a javasolt alternatív módszer alkalmazását.
- (75) A tagállamok jelentős mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a célterületek meghatározása tekintetében. Ugyanakkor a Bizottság arra ösztönzi őket, hogy az

⁶² Annak elkerülése érdekében, hogy a felhordó hálózat szűk keresztmetszetté váljon, szükség lehet arra, hogy kapacitását a jobban teljesítő hozzáférési hálózatok kiépítésével párhuzamosan növeljék. Horvátország például állami beavatkozást javasolt nemzeti felhordó piacon, amelyet kapacitáskorlátok jellemeztek. Ez a downstream piacon magas árakat eredményezett. A meglévő felhordóhálózat-üzemeltető nem volt hajlandó kapacitásnövelésbe beruházni. Mivel a problémát a nemzeti szabályozó hatóság nem tudta megoldani, a Bizottság jóváhagyta a száloptikás felhordó infrastruktúrába való beruházásra vonatkozó állami támogatási programot, és azt állapította meg, hogy az erőfölény piaci hiányosságot jelentő szűk keresztmetszetté vált. A Bizottság C(2016) 436 final határozata (2016. január 25.) az SA.38626. számú – Horvátország – Nemzeti széles sávú terv ügyben (HL C 104., 2016.3.18., 1. o.).

érintett területek meghatározásakor vegyék figyelembe a gazdasági, földrajzi és társadalmi feltételeket. A célterületek mérete például szerepet játszhat a versenyeztetési kiválasztási eljárás kimenetelében, mivel a túl kicsi területek nem feltétlenül nyújtanak elegendő gazdasági ösztönzést a piaci szereplők számára a támogatás megpályázásához, míg a túl nagy területek csökkenthetik a kiválasztási eljárás versenyszempontú eredményét. Több kisebb terület meghatározása, ami több kiválasztási eljárás megszervezéséhez vezetne, lehetővé tenné, hogy különböző potenciális vállalkozások részesüljenek állami támogatásban, és ezáltal elkerülhető legyen, hogy az intézkedés tovább erősítse egy (valószínűleg már erőfölényben lévő) üzemeltető piaci helyzetét.

- (76) A nemzeti szabályozó hatósággal folytatott konzultáció az 5.2.3.5. szakaszban foglaltak szerint erősen ajánlott.

5.2.2.4.2 Nyilvános konzultáció

- (77) A tagállamoknak közzé kell tenniük – többek között egy megfelelő, nyilvánosan elérhető nemzeti szintű weboldalon⁶³ – az intézkedés fő jellemzőit és a feltérképezés során azonosított célterületek listáját⁶⁴.
- (78) A nyilvános konzultáció során fel kell kérni az érdekelt feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket az intézkedéssel kapcsolatban és nyújtsanak be megalapozott információkat a célterületen jelen lévő vagy a releváns időtávon belül hitelesen kiépíteni tervezett hálózataikról⁶⁵.
- (79) A támogatott hálózat kiépítése várható időkeretének mérlegelésekor a tagállamoknak minden olyan szempontot figyelembe kell venniük, amelytől észszerűen várható, hogy befolyásolhatja az új hálózat kiépítésének időtartamát (azaz a kiválasztási eljáráshoz szükséges idő, a lehetséges jogi lépések és kifogásolások, a szolgalmi jogok és engedélyek megszerzéséhez szükséges idő, a nemzeti jogszabályokból és szabályozásból eredő egyéb kötelezettségeket stb.).
- (80) A nyilvános konzultáció során csak akkor kell a hiteles beruházási terveket figyelembe venni, ha azok önmagukban hasonló teljesítményt nyújtanának, mint a tervezett államilag finanszírozott hálózat.

⁶³ Az ismert beszállítóknak címzett levelek nem felelnek meg a nyilvános konzultáció követelményeinek, amelyek a jogbiztonság érdekében bármely érdekelt fél számára biztosítják a nyitottságot és az átláthatóságot.

⁶⁴ Ennek többek között a következőket indokolt magában foglalnia: a célterületek listája és színe a feltérképezés alapján, az intézkedés időtartama, a költségvetés, az állami finanszírozás forrásai, a releváns időtáv meghatározása, a támogathatósági kritériumok, többek között a nyújtandó szolgáltatások minősége (a nyújtandó szolgáltatások feltöltési és letöltési sebessége), a beavatkozási küszöbértékek (azaz az intézkedés révén esetlegesen átfedésbe kerülő szolgáltatások feltöltési és letöltési sebessége), a nagykereskedelmi hozzáférési követelmények, valamint az árképzés vagy az árképzési módszertan.

⁶⁵ A nyilvános konzultáció eredményei csak a releváns időtávra érvényesek, ezt követően pedig, ha a célterületek módosítására vagy kiegészítésére tesznek javaslatot, újra el kell végezni a feltérképezést és le kell folytatni a nyilvános konzultációkat.

- (81) A nyilvános konzultációnak a lehető legnagyobb mértékben a feltérképezéssel azonos részletezettségi szintet kell biztosítani, és azt az I. mellékletben⁶⁶ meghatározottak szerint ajánlott lefolytatni, a (74) pont pontosításaira is figyelemmel.
- (82) Függetlenül attól, hogy a feltérképezés során gyűjtöttek-e már információkat a jövőbeli beruházásokra vonatkozó tervekről, a feltérképezés eredményét mindig ellenőrizni kell a nyilvános konzultáció során. Erre azért van szükség, hogy a lehető legkisebbre csökkenjen a verseny meglévő szolgáltatókkal és azokkal szembeni esetleges indokolatlan torzulása, akik már rendelkeznek hiteles beruházási tervvel a releváns időtávra vonatkozóan.
- (83) A nyilvános konzultáció időtartama legalább 30 nap kell legyen. A nyilvános konzultáció lezárulásától kezdve a tagállamnak egy év áll rendelkezésére arra, hogy megindítsa a kiválasztási eljárást vagy megkezdje a projekt végrehajtását a közvetlen beruházási modellek esetében. Ha a tagállam egy éven belül nem indítja meg a kiválasztási eljárást vagy a végrehajtást, új nyilvános konzultációt kell lefolytatnia.

5.2.2.4.3 Bevált gyakorlat⁶⁷: magánberuházási tervek értékelése a nyilvános konzultáció keretében

- (84) Fennáll annak a kockázata, hogy ha az érdekelt felek a nyilvános konzultáció keretében pusztán „érdeklődésüket fejezik ki” a célterületre vonatkozó jövőbeli magánberuházási tervek iránt, az késleltetheti a széles sávú hálózatok kiépítését, ha erre a beruházásra később nem kerül sor, miközben az állami beavatkozás elakadt.
- (85) Annak a kockázatnak a csökkentése érdekében, hogy az állami beavatkozásokat olyan jövőbeli beruházásokra vonatkozó tervek alapján akadályozzák meg, amelyek később nem valósulnak meg, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy felkérik az érdekelt feleket, hogy megfelelő és a kért információk szintjével arányos határidőn belül⁶⁸ szolgáltatassanak bizonyítékot beruházási terveik hitelességének alátámasztására. Ez magában foglalhat többek között egy (például minden hat hónapos időszakra vonatkozó) mérőföldkövet tartalmazó részletes kiépítési tervet, amely bizonyítja, hogy a beruházás a releváns időtávon belül megvalósul és hasonló teljesítményt biztosít, mint a tervezett állami finanszírozású hálózat.
- (86) A bejelentett teljesítmény és lefedettség hitelességének értékeléséhez a tagállamok – indokolt és megfelelő esetben – ugyanazokat a kritériumokat alkalmazhatják,

⁶⁶ Az intézkedés kialakításának alátámasztása érdekében a nyilvános konzultáció keretében az érdekelt felek számára arra vonatkozóan is fel lehet tenni kérdéseket, hogy szerintük milyen nagykereskedelmi hozzáférési termékeket kellene kínálni a jövőbeli állami beavatkozás eredményeként újonnan létrehozott, államilag finanszírozott hálózatokon. Ez nem akadályozhatja meg a hozzáférést igénylőket abban, hogy a hozzáférési termékek új formáit igényeljék az „ésszerű igény szerinti hozzáférés” elve alapján.

⁶⁷ A „Bevált gyakorlat” című szakaszok további, nem kötelező erejű iránymutatással és példákkal szolgálnak a támogatási intézkedések végrehajtásának lehetséges módjairól.

⁶⁸ A tagállamok ezt a kérést időmegtakarítás céljából közvetlenül beépíthetik a nyilvános konzultációba. Vagylagosan a nyilvános konzultációt követően a tagállamok a nyilvános konzultáció eredményeinek értékelése keretében további információkat kérhetnek egyes szolgáltatóktól, akik a nyilvános konzultáció során olyan információkat szolgáltatottak, amelyek esetében fennáll annak a kockázata, hogy pusztán „az érdeklődés kifejezésének” minősülnek.

amelyeket a meglévő hálózatok teljesítményének értékelésére használnak, az I. mellékletben meghatározottak szerint.

- (87) A jövőbeli beruházásokra vonatkozó tervek hitelességének értékelésekor a tagállamok a következő kritériumokat vehetik figyelembe:
- a) a befektető többek között a következő megfelelő kritériumokra épülő, megalapozott üzleti tervet nyújtott be: időkeret, költségvetés, a megcélzott háztartások elhelyezkedése, a nyújtandó szolgáltatás minősége, a kiépítendő hálózat és technológia típusa, az elterjedési arány;
 - b) a befektető olyan hiteles, magas szintű projekttervet nyújtott be, amely megfelelően figyelembe veszi a projektek jelentősebb mérföldköveit, például a közigazgatási eljárásokat és engedélyeket, beleértve a szolgalmi jogokat, a környezetvédelmi engedélyeket, a biztonsági és védelmi rendelkezéseket (például az 5G esetében), az építési munkákat, a hálózat kiépítésének befejezését, a nagykereskedelmi üzemelés megkezdését és a szolgáltatások végfelhasználók számára történő értékesítését;
 - c) a vállalat mérete megfelel-e a beruházás méretének;
 - d) a befektetők által a hasonló projektek terén elért eredmények;
 - e) amennyiben szükséges és helyénvaló, a tervezett hálózat kulcsfontosságú elemeinek (bázisállomások, jelenléti pontok stb.) földrajzi koordinátái.
- (88) Amennyiben egy tagállam úgy ítéli meg, hogy a magánberuházási tervek hitelesek, dönthet úgy, hogy felkéri az üzemeltetőket kötelezettségvállalási megállapodások aláírására, beleértve a meghatározott mérföldköveik tekintetében elért előrehaladásról való beszámolásra vonatkozó kötelezettséget is.
- (89) Az érdekelt felek felelőssége, hogy a vonatkozó uniós⁶⁹ vagy nemzeti szabályok alkalmazására is figyelemmel érdemi információkat szolgáltatassanak.
- (90) Amennyiben a nyilvános konzultációra válaszul nem érkezik releváns információ, a tagállam a nyilvános konzultáció során rendelkezésre bocsátott bármely információ alapján döntést hozhat. A nyilvános konzultációra adott válaszokat a tagállamnak az e szakaszban és az I. mellékletben meghatározottak szerint értékelnie kell. A tagállamoknak ajánlott értékelésük eredményeit és indokait minden olyan érdekelt féllel közölniük, amely információkat nyújtott be magánberuházásokra vonatkozó terveiről.
- (91) A tagállamnak ajánlott konzultálnia a nemzeti szabályozó hatósággal a nyilvános konzultáció eredményeiről, többek között a jövőbeli beruházásokra vonatkozó tervek hitelességére vonatkozó tagállami értékelésről⁷⁰.

⁶⁹ Az (EU) 2018/172 irányelv 29. cikke.

⁷⁰ Hasonló mechanizmust határoz meg az (EU) 2018/172 irányelv 22. cikke.

5.2.2.4.4 Bevált gyakorlatok: a magánberuházási tervek végrehajtásának utólagos nyomon követése

- (92) Amennyiben a tagállam úgy ítéli meg, hogy a benyújtott magánberuházási tervek hitelesek, és következésképpen a megfelelő területet kihagyták az állami beavatkozásból, dönthet úgy, hogy kötelezi a tervek benyújtó vagy kötelezettségvállalási megállapodásokat kötő üzemeltetőket, hogy rendszeresen tegyenek jelentést a bejelentett időkereten belüli hálózatképzésre és szolgáltatásnyújtásra vonatkozóan megállapított mérföldköveikről.
- (93) Ha a tagállam olyan eltéréseket állapít meg a benyújtott tervtől, amelyek arra utalnak, hogy a projekt nem valósul majd meg, vagy ha a tagállamnak elegendő oka van kételkedni abban, hogy a beruházás a bejelentett módon fog megvalósulni, dönthet úgy, hogy olyan további információkat kér az érdekelt felektől, amelyek igazolják a beruházás folyamatos hitelességét.
- (94) Ha a tagállamnak komoly kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy a beruházás a bejelentésnek megfelelően valósul-e meg, a releváns időtávon belül bármikor dönthet úgy, hogy a beruházás által érintett területeket bevonja egy új nyilvános konzultációba, annak ellenőrzése céljából, hogy azok jogosultak lehetnek-e állami beavatkozásra.

5.2.3 A támogatási intézkedés mint szakpolitikai eszköz megfeleltetése

- (95) A tagállamnak bizonyítania kell, hogy a támogatás és annak kialakítása megfelelő az azonosított piaci hiányosság kezelése és a támogatás által elérni kívánt célkitűzések elérése szempontjából. Egy támogatási intézkedés nem tekinthető a belső piaccal összeegyeztethetőnek, ha nem megfelelő, például ha ugyanaz az eredmény más, kevésbé torzító intézkedésekkel is elérhető.
- (96) Ahhoz, hogy az államilag finanszírozott helyhez kötött hálózatok és mobilhálózatok megfelelőek legyenek, a meglévő hálózatokhoz képest jelentősen fejlettebb tulajdonságokkal kell rendelkezniük. Ezért ajánlott, hogy az államilag finanszírozott helyhez kötött hálózatok és mobilhálózatoknak képesek legyenek a minőségi ugrás biztosítására. Minőségi ugrásra akkor kerül sor, amikor az állami beavatkozás eredményeképpen i. az új helyhez kötött hálózat vagy mobilhálózat kiépítése jelentős új beruházást jelent a széles sávú hálózaton⁷¹, és ii. az államilag finanszírozott hálózat jelentős új piaci képességeket teremt a széles sávú szolgáltatások elérhetősége, kapacitása, gyorsasága és versenye tekintetében. A minőségi ugrást össze kell hasonlítani a meglévő hálózat(ok) teljesítményével. A hitelesen tervezett hálózati kiépítéseket nem veszik figyelembe a minőségi ugrás értékelésekor, kivéve, ha azok

⁷¹ A helyhez kötött hálózatok esetében a hálózat aktív elemeinek korszerűsítéséhez kapcsolódó, pusztán marginális beruházások például nem tekinthetők úgy, hogy jogosultak állami támogatásra. Hasonlóképpen, a meglévő hálózatok kapacitását ugyan növelő, a rézhuzalok teljesítményét fokozó egyes technológiák (például a vektorizálás) nem kívánják meg az új hálózatba való jelentős beruházást, tehát nem lehetnének jogosultak állami támogatásra. A mobilhálózatok esetében az aktív eszközökbe történő beruházások fontos szerepet játszhatnak a nyújtott szolgáltatások minősége szempontjából. Ilyen esetekben az állami támogatás az aktív eszközökre is kiterjeszthető, feltéve, hogy nem pusztán az eszközök inkrementális fejlesztéséről van szó, hanem azok a hálózat képességei jelentős korszerűsítésének szerves részét képezik. Lásd például a Bizottság (C(2021) 9538) határozatát az SA.57216. számú – Spanyolország – Mobiltelefonfedettség Galícia vidéki területein ügyben (még nem tették közzé).

önmagukban a tervezett államilag finanszírozott hálózat teljesítményéhez hasonló teljesítményt nyújtanának a releváns időtávon belül.

- (97) Az állami beavatkozás indokolt esetben magánberuházás-védelmi időszak alá vonható, amely főszabály szerint legfeljebb hét év lehet⁷².

5.2.3.1 Minőségi ugrás – helyhez kötött hozzáférési hálózatok

- (98) Helyhez kötött hozzáférési hálózatok esetében a fejlettebb tulajdonságok a sebességben kifejezve mérhetők. Ebben az esetben a minőségi ugráshoz a meglévő hálózathoz képest jelentősen meg kell növelni a letöltési és feltöltési sebességet (lásd az 5.2.3.1.4. szakaszt).

5.2.3.1.1 Fehér területek

- (99) Amennyiben a meglévő hálózatok nem képesek szupergyors letöltési sebességet biztosítani, az állami támogatás révén a következőket kell megvalósítani:

- a) 30 Mbps-ot el nem érő letöltési sebesség esetén: legalább megduplázni a letöltési sebességet és legalább 30 Mbps letöltési sebességet biztosítani.
- b) 30 Mbps és afeletti letöltési sebesség esetén: legalább megháromszorozni a letöltési sebességet, és elérni legalább a szupergyors letöltési sebességet. Az Unió stratégiai célkitűzése, hogy 2025-re „*valamennyi vidéki és városi európai háztartásnak álljon rendelkezésére legalább 100 Mbps lejövő sebességű, gigabites sebességre fejleszthető internetkapcsolat*”⁷³.

- (100) Az új hálózatnak minden esetben elegendő mértékben növelnie kell a legmagasabb letöltési sebességet biztosító meglévő hálózat feltöltési sebességét⁷⁴.

- (101) A (96) pontban kifejtettek szerint az államilag támogatott beavatkozásnak jelentős új infrastrukturális beruházást is kell jelentenie, amely jelentős új piaci képességeket teremt⁷⁵.

5.2.3.1.2 Szürke területek

- (102) Amennyiben már létezik egy szupergyors hálózat, a nagyobb teljesítményű hálózathoz állami támogatás csak akkor nyújtható, ha az új hálózatba történő, államilag

⁷² A magánberuházás-védelmi időszak relevanciája és tartama a védett hálózatok sajátosságaitól, pl. az alapul szolgáló hálózati technológiáktól, a kiépítési időszakoktól, a kijelölt időszakok meglététől stb. függ.

⁷³ Az összekapcsoltság a versenyképes digitális egységes piac szolgálatában: Úton a gigabitalapú európai információs társadalom felé (COM(2016) 587 final).

⁷⁴ A széles sávú hálózatok jellemzően a feltöltési sebességnél nagyobb letöltési sebességet biztosítanak. A feltöltési sebességek szokásosan a letöltési sebesség 10–30 %-a között mozognak. „A feltöltési sebesség elegendő mértékű növelése” azt jelenti, hogy az eredményül adódó feltöltési sebességnek legalább e tartományon belül kell lennie.

⁷⁵ Ez a helyzet például akkor, amikor az új hálózat jelentősen bővíti az optikai szálát a hálózat központjától a hálózatperemig, pl. a következők révén: i. optikai szál telepítése a bázisállomásokig a vezetékek nélküli helyhez kötött hozzáférési hálózatok kiépítésének támogatása érdekében; ii. optikai szál telepítése a szekrényekig, ahol a szekrényeket korábban nem csatlakoztatták a száloptikás hálózathoz; iii. a kábelhálózatokon az optikai szál növelése (kiterjesztése).

finanszírozott beruházás legalább megháromszorozza a letöltési sebességet és elegendő mértékben növeli a feltöltési sebességet a meglévő infrastruktúrához képest. Az előző szakaszban kifejtettek szerint az államilag támogatott beavatkozásnak jelentős új infrastrukturális beruházást is kell jelentenie, amely jelentős új piaci képességeket teremt⁷⁶.

5.2.3.1.3 Fekete területek

- (103) Amennyiben már létezik legalább két szupergyors hálózat, egy nagyobb teljesítményű hálózat számára akkor nyújtható állami támogatás, ha az új hálózat legalább 1 Gbps letöltési sebességet biztosít azon a követelményen felül, hogy legalább megháromszorozza a letöltési sebességet és elegendő mértékben növeli a feltöltési sebességet a meglévő hálózathoz képest.

5.2.3.1.4 Nagyobb feltöltési sebességek

- (104) Az évtized előrehaladtával és a várható piaci fejlemények fényében bizonyítható, hogy igazolható igény merülhet fel a feltöltési sebesség 1 Gbps-re történő fokozására. Ilyen körülmények között előfordulhat, hogy az 1 Gbps letöltési sebességet biztosító, de 1 Gbps feltöltési sebességet nem biztosító hálózatok nem elégítik ki kellőképpen a végfelhasználók sajátos igényeit.
- (105) Ennek alapján a legfeljebb 1 Gbps feltöltési sebességet biztosító hálózatok kiépítésére irányuló állami beavatkozás engedélyezhető azokon a területeken, ahol már létezik 1 Gbps letöltési sebességet biztosító hálózat⁷⁷, amennyiben a tagállam bizonyítja, hogy azonosítottak 1 Gbps-ig növelt feltöltési sebességre irányuló igényt, és ha teljesülnek az 5.2.2.3. szakaszban leírt feltételek. E célból a tagállamoknak indokolt ellenőrizhető forrásokból származó, megbízható ténybeli bizonyítékokat szolgáltatniuk.
- (106) A nagyobb feltöltési sebességet biztosító hálózatok kiépítéséhez nyújtott állami támogatásnak jelentős, fenntartható, versenyt támogató és nem ideiglenes műszaki haladást kell eredményeznie, anélkül, hogy aránytalan visszatartó erőt jelentene a magánberuházások szempontjából.

5.2.3.2 Minőségi ugrás – Mobil hozzáférési hálózatok

- (107) Az államilag finanszírozott mobilhálózatnak olyan minőségi ugrást kell biztosítania a mobilszolgáltatás rendelkezésre állása, kapacitása, sebessége és versenye tekintetében, amely elősegítheti új, innovatív szolgáltatások bevezetését⁷⁸.
- (108) Amint az a 2.2.2. szakaszban szerepel, az egyes új mobilgenerációkra való átállás általában inkrementális. A két teljes, egymást követő generáció között léteznek inkrementális hibrid rendszerek, amelyek általában jobban teljesítenek, mint elődjeik. Például a 4G LTE cellás hírközlő rendszer több szempontból jobb a 4G-nél, és az

⁷⁶ Lásd még a 82. lábjegyzetet.

⁷⁷ A nagyobb feltöltési sebesség igazolt igényétől függetlenül nincs lehetőség beavatkozásra, ha legalább két olyan hálózat van, amely legalább 1 Gbps feltöltési sebességre fejleszthető.

⁷⁸ Idetartozhatnak olyan új szolgáltatások, például összekapcsolt és automatizált mobilitás, amelyek állami beavatkozás nélkül nem lettek volna lehetségesek.

önálló 5G nagyobb teljesítményre képes, mint a nem önálló 5G. Hasonlóképpen, a mobilszolgáltatások minden új generációja új képességeket biztosított⁷⁹. Míg a mobilhírközlési technológiák valamennyi generációja lehetővé teszi mobil hangszolgáltatások nyújtását, csak az újabb generációkban van lehetőség jól teljesítő mobil adatszolgáltatásokra. A mobilhírközlési technológiák generációinak legfontosabb differenciáló tényezője a megnövekedett összkapacitás, mivel az újabb generációk alacsonyabb késleltetést és nagyobb átviteli kapacitást biztosítanak.

- (109) Mivel az új képességek biztosításához több kapacításra van szükség, az új generációs technológiák új frekvenciákat igényelnek. Mivel a frekvenciák szűkös erőforrást jelentenek, az Unióban az ilyen frekvenciák kiosztására árverés vagy más versenyeztetési kiválasztási eljárás alapján kerül sor. Amennyiben e folyamat eredményeként új mobilgenerációs technológia kerül bevezetésre, vélelmezhető, hogy ez a technológia a meglévő mobilhálózatokhoz képest jelentős új képességeket fog biztosítani. A mobilhálózat-üzemeltetők csak akkor hajlandók arra, hogy jelentős kezdeti költségeket vállaljanak az új mobilgenerációs technológiát támogató új spektrumhasználati jogok megszerzésével kapcsolatban, ha azt várják, hogy ez az új technológia magasabb szintű képességeket kínál, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy idővel megtérüljenek az ilyen beruházások. Ennek alapján a Bizottság elfogadta, hogy a 4G hálózatok előző generációkhoz viszonyított kiegészítő jellemzői minőségi ugrást jelentenek⁸⁰. Ugyanebben a szellemben az önálló 5G hálózatok az előző generációkhoz és a nem önálló 5G megoldásokhoz képest további funkcionális képességekkel rendelkeznek, mint például a nagyon alacsony késleltetés, a nagy fokú megbízhatóság, valamint annak lehetősége, hogy a hálózat egy részét egy bizonyos használatra tartsák fenn és bizonyos minőségű szolgáltatást biztosítsanak. Ezek a jellemzők lehetővé teszik az önálló 5G hálózatok számára, hogy új szolgáltatásokat (például: egészségügyi ellenőrzés és segélyhívó szolgálatok, gyári gépek valós idejű ellenőrzése, intelligens hálózatok a megújuló energiagazdálkodáshoz, összekapcsolt és automatizált mobilitás, pontos hibafelderítés és gyors beavatkozás) támogassanak, ami az előző generációkhoz és a nem önálló 5G hálózatokhoz képest minőségi ugrást biztosít. Az új generációs mobiltechnológiák (pl. 6G) a jövőben várhatóan tovább növelik a képességeket.

5.2.3.3 Minőségi ugrás – Felhordó hálózatok

- (110) Az államilag finanszírozott felhordó hálózatnak minőségi ugrást kell biztosítania azon szolgáltatások tekintetében, amelyeket támogatni tud. A „minőségi ugrás” akkor mutatható ki, ha az új felhordó hálózat legalább megkétszerezi a meglévő és tervezett felhordó hálózatok letöltési és feltöltési sebességét.

5.2.3.4 Alternatív szakpolitikai eszközök

- (111) Az állami támogatás nem az egyetlen olyan szakpolitikai eszköz, amellyel a tagállamok ösztönözhetik a széles sávú elektronikus hírközlő hálózatok kiépítésére irányuló beruházásokat. A tagállamok más rendelkezésre álló, megfelelőbb eszközöket

⁷⁹ Lásd még a 24. lábjegyzetet.

⁸⁰ Lásd például: a Bizottság C(2020) 8939 final határozata (2020. december 16.) az SA.54684. számú – Németország – Nagy kapacitású mobil infrastruktúra kiépítése Brandenburgban ügyben (HL C 60., 2021.2.19., 2. o.).

is alkalmazhatnak, mint például nem monetáris keresletoldali intézkedéseket, közigazgatási és szabályozási intézkedéseket vagy piaci alapú eszközöket (lásd: II. melléklet). A javasolt támogatási intézkedés megfelelőségének elbírálásához hasonlóképpen figyelembe vehetők a 8. szakaszban leírt utólagos értékelések eredményei is.

5.2.3.5 Bevált gyakorlatok: a nemzeti szabályozó hatóságok, a nemzeti versenyhatóságok, a nemzeti kompetenciaközpontok és a szélessáv-szakértői szolgálatok szerepe

- (112) A széles sávú hálózatot támogató legmegfelelőbb állami támogatási intézkedések kialakításában különösen fontos szerepet játszanak a nemzeti szabályozó hatóságok. A nemzeti szabályozó hatóságok az ágazati szabályozás által rájuk ruházott kulcsfontosságú szerep miatt szakmai ismereteket és szakértelmet szereztek, és ők vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy támogassák a hatóságokat az állami támogatási intézkedések kialakításában.
- (113) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy rendszeresen konzultáljanak a nemzeti szabályozó hatóságokkal az állami támogatási intézkedések kialakításáról, különösen, de nem kizárólag az alábbiakról: a célterületek azonosítása (feltérképezés és nyilvános konzultáció), a minőségi ugrás értékelése, a nagykereskedelmi hozzáférési termékek, a feltételek és az árképzés, a konfliktusrendezési mechanizmusok, valamint az e szempontok bármelyikével kapcsolatos viták esetén. Javasolt, hogy a tagállamok bocsássák a nemzeti szabályozó hatóságok rendelkezésére az ilyen támogató feladat ellátásához szükséges megfelelő erőforrásokat és hatásköröket. Szükség esetén a tagállamoknak ajánlott megjelölniük a nemzeti szabályozó hatóságok állami támogatású széles sávú projektekbe történő bevonásának megfelelő jogalapját⁸¹.
- (114) Bevált gyakorlatként a nemzeti szabályozó hatóságok szabályozási keret szerinti hatásköreinek sérelme nélkül, a nemzeti szabályozó hatóságok iránymutatással szolgálhatnak a helyi hatóságok számára többek között a piacelemzés elvégzéséről, a nagykereskedelmi hozzáférési termékek meghatározásáról és az árképzésről. Ezeknek az iránymutatásoknak ajánlott figyelembe venniük a szabályozási keretet és a Bizottság által kiadott ajánlásokat⁸².
- (115) A nemzeti szabályozó hatóságok közreműködésén túl a tagállamok konzultálhatnak a nemzeti versenyhatóságokkal is, például azért, hogy tanácsot kapjanak arról, hogyan teremtsenek az üzemeltetők számára egyenlő versenyfeltételeket, és hogyan kerüljék el, hogy az állami források aránytalanul nagy részét egyetlen üzemeltetőnek ítéljék oda, megerősítve ezáltal annak (esetlegesen már erőfölényes) piaci helyzetét⁸³.

⁸¹ Amennyiben a nemzeti szabályozó hatóság megkapta a nemzeti jog alapján az állami támogatású széles sávú projektekben való részvételhez szükséges hatásköröket, a tagállamnak legalább két hónappal az állami támogatás bejelentése előtt ajánlott részletes leírást küldenie a nemzeti szabályozó hatóságnak a támogatási intézkedésekről és a releváns jellemzőkről, hogy a nemzeti szabályozó hatóságnak észszerű idő álljon rendelkezésére a véleménynyilvánításra.

⁸² Ez növelné az átláthatóságot, enyhítené a helyi hatóságok adminisztratív terheit, és elkerülhetővé tenné, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok egyedi alapon elemezzék az egyes állami támogatási ügyeket.

⁸³ Lásd például: Avis No12-A-02 du 17 janvier 2012 relatif à une demande d'avis de la commission de l'économie, du développement durable et de l'aménagement du territoire du Sénat concernant le cadre

- (116) A tagállamok nemzeti kompetenciaközpontokat vagy szélessáv-szakértői szolgáltatásokat hozhatnak létre, amelyek segíthetik a hatóságokat a megfelelő állami támogatási intézkedések kialakításában, és biztosítják az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó állami támogatási szabályok alá vont intézkedések következetes alkalmazását⁸⁴.

5.2.4 A támogatási intézkedés arányossága

- (117) A tagállamoknak igazolniuk kell, hogy a támogatás arányban áll a megoldandó problémával, lényegében azt bizonyítva, hogy ugyanazt (az ösztönző hatás eredményeként bekövetkező) magatartásváltozást kevesebb támogatással és kevesebb torzulással nem érik el. A támogatás akkor tekinthető arányosnak, ha összege a szükséges minimumra korlátozódik és a verseny lehetséges torzulásai az 5.2.4.1–5.2.4.7. szakasznak megfelelően minimálisra csökkennek.

5.2.4.1 Versenyeztetési kiválasztási eljárás

- (118) A támogatási intézkedés akkor tekinthető arányosnak, ha a támogatás összege a támogatott gazdasági tevékenység végzéséhez szükséges minimumra korlátozódik.
- (119) A támogatást nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes versenyeztetési kiválasztási eljárás alapján kell odaítélni az elektronikus hírközlő hálózati szolgáltatók és az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtók számára, a közbeszerzés elveivel összhangban⁸⁵, tiszteletben tartva a technológiasemlegesség 5.2.4.2. szakaszban meghatározott elvét, az alkalmazandó közbeszerzési szabályok sérelme nélkül.
- (120) A támogatás akkor tekinthető úgy, hogy arányos és a szükséges minimális összegre korlátozódik, ha a támogatást megfelelő számú résztvevőt vonzó versenyeztetési kiválasztási eljárás keretében ítélik oda. Amennyiben a résztvevők száma nem elegendő, a tagállamnak független könyvvizsgálót kell megbíznia a nyertes ajánlattevő által benyújtott ajánlat értékelésével (beleértve a költségszámításokat).
- (121) A körülményektől függően különböző eljárások lehetnek megfelelőek. A nagy műszaki összetettségű projektek esetében, vagy ha az egyébként helyénvaló, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy a projekt legmegfelelőbb kialakításának biztosítása érdekében versenypárbeszédet folytatnak a potenciális ajánlattevőkkel.
- (122) A tagállamnak biztosítania kell a gazdaságilag legelőnyösebb megoldás kiválasztását. E célból a tagállamnak objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes minőségi odaítélési szempontokat kell megállapítania, és előzetesen meg kell határoznia az

d'intervention des collectivités territoriales en matière de déploiement des réseaux à très haut débit (a francia versenyhatóság véleménye a nagyon nagy sebességű széles sávú hálózatok kiépítéséről).

⁸⁴ Lásd például: a Bizottság K(2008) 6705 határozata (2008. november 5.) az N 237/08. számú – Németország – Széles sávú támogatás Niedersachsenben ügyben (HL C 18., 2009.1.24., 1. o.); a Bizottság C(2012) 8223 final határozata (2012. november 20.) az SA.33671. (2012/N.) számú – Egyesült Királyság – Nemzeti széles sávú rendszer az Egyesült Királyság számára – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 16., 2013.1.19., 2. o.); a Bizottság C(2016) 3208 final határozata (2016. május 26.) az SA 40720. (2016/N.) számú – Egyesült Királyság – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 323., 2016.9.2., 2. o.).

⁸⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.) és az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről (HL L 94., 2014.3.28., 1. o.).

egyes szempontok relatív súlyozását. A minőségi odaítélési szempontokat az igényelt támogatási összeg függvényében súlyozni kell. Hasonló (ha nem azonos) minőségi feltételek mellett a legalacsonyabb támogatási összeget igénylő ajánlattevőnek kell odaítélni a támogatást.

- (123) A minőségi odaítélési szempontok közé tartozhat többek között a hálózat teljesítménye (beleértve a biztonságát), a területi lefedettség, a technológiai megközelítés időálló tulajdonságai, a javasolt megoldás versenyre gyakorolt hatása (beleértve a nagykereskedelmi hozzáférési és egyéb feltételeket és az árképzést)⁸⁶, valamint a tulajdonlás teljes költsége⁸⁷.
- (124) A tagállamokat arra is ösztönzik, hogy mérlegeljék a hálózat éghajlatváltozásra gyakorolt hatásaival és környezeti teljesítményével kapcsolatos kritériumokat. Ilyen kritériumok lehetnek például a hálózat éghajlati és környezeti hatásai⁸⁸, vagy az intézkedés nemzeti és uniós éghajlat- és környezetvédelmi előírásoknak való megfelelése. A tagállamok a kiválasztott ajánlattevőre kockázatsökkentő intézkedések végrehajtására vonatkozó kötelezettségeket is róhatnak abban az esetben, ha a hálózat negatív hatást gyakorolhat a környezetre.
- (125) Amennyiben a támogatást versenyeztetési kiválasztási eljárás nélkül ítélik oda egy hatóságnak széles sávú hálózat közvetlenül vagy belső gazdálkodó egységen keresztül (közvetlen beruházási modell) megvalósítandó kiépítéséhez és nagykereskedelmi szintű⁸⁹ irányításához, a tagállamnak hasonlóképpen meg kell indokolnia a hálózatra és a technológiai megoldásra vonatkozó döntését⁹⁰.
- (126) A hálózattervezés, -kiépítés vagy -üzemeltetés ilyen hatóság vagy belső gazdálkodó egység általi koncesszióba adásának vagy egyéb módon harmadik félre bízásának nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes versenyeztetési kiválasztási eljárás alapján kell történnie a közbeszerzés elveivel összhangban, tisztelőtlen tartva a

⁸⁶ A teljes körű és hatékony átengedést lehetővé tevő hálózati topológiákra például indokolt több pontot adni.

⁸⁷ A tulajdonlás teljes költségét (TCO) például a vállalatok akkor veszik figyelembe, amikor tőkeprojektekbe kívánnak befektetni. A TCO magában foglalja az induló beruházást, valamint a hosszú távú összes közvetlen és közvetett kiadást. Bár az induló beruházásról könnyű kimutatást készíteni, a vállalatok legtöbbször igyekeznek elemezni az összes olyan potenciális közvetett kiadást, amely jelentős hatással lehet a beruházásra vonatkozó döntésre.

⁸⁸ Például a beruházás energiafogyasztásának vagy életciklusának hatásai, figyelembe véve a jelentős károkozás elkerülését célzó elvvel kapcsolatos kritériumokat, amelyeket a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról szóló, 2020. június 18-i (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletben (taxonómiai rendelet) vezettek be.

⁸⁹ A támogatás kedvezményezettje „végső kiskereskedőként” akkor nyújthat kiskereskedelmi szolgáltatásokat, ha a fogyasztó nem tud kiskereskedelmi szolgáltatást igénybe venni a piacról. Lásd: a Bizottság C(2019) 8069 final határozata (2019. november 15.) az SA.54472. (2019/N.) számú – Írország – National Broadband Plan ügyben (HL C 7., 2020.1.10., 1. o.).

⁹⁰ Lásd: a Bizottság C(2018) 6613 final határozata (2018. október 12.) az SA.49614. (2018/N.) számú – Litvánia – Az új generációs hozzáférési infrastruktúra fejlesztése – RAIN 3 ügyben (HL C 424., 2018.11.23., 8. o.); a Bizottság C(2016) 3931 final határozata (2016. június 30.) az SA.41647. számú – Olaszország – Strategia Banda Ultralarga ügyben (HL C 258., 2016.7.15., 4. o.); a Bizottság C(2019) 6098 final határozata (2019. augusztus 20.) az SA.52224. számú – Ausztria – Széles sávú projekt Karintiában ügyben (HL C 381., 2019.11.8., 7. o.).

technológiasemlegesség elvét, az alkalmazandó közbeszerzési szabályok sérelme nélkül, a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat alapján.

5.2.4.2 Technológiasemlegesség

- (127) A technológiasemlegesség elve megköveteli, hogy egy állami beavatkozás ne részesítsen előnyben vagy zárjon ki egyetlen konkrét technológiát sem, sem a kedvezményezettek kiválasztása, sem a nagykereskedelmi hozzáférés biztosítása során. Mivel különféle technológiai megoldások léteznek, a közbeszerzési eljárásnak nem szabadna előnyben részesítenie vagy kizárnia egyetlen adott technológiát vagy hálózati platformot sem. Az ajánlattevőket indokolt feljogosítani arra, hogy az előírt szolgáltatásokhoz olyan technológiák felhasználását vagy összekapcsolását javasolhassák, amely a megítélésük szerint erre a legalkalmasabb. Ez nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy előzetesen meghatározzák a kívánt teljesítményt, beleértve a hálózatok energiahatékonyágát, és objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján elsőbbségi pontokat ítéljenek oda a legmegfelelőbb technológiai megoldás vagy technológiai megoldások kombinációja számára az 5.2.4.1. szakasszal összhangban. Az államilag finanszírozott elektronikus hírközlő hálózatnak tisztességes és megkülönböztetésmentes feltételek mellett kell hozzáférést biztosítania minden hozzáférést igénylő számára, függetlenül az alkalmazott technológiától.

5.2.4.3 A meglévő infrastruktúra használata

- (128) A meglévő infrastruktúra újrahaználhatósága az egyik fő meghatározó tényező az új széles sávú hálózatok kiépítési összköltségének csökkentése és a környezetre gyakorolt negatív hatásának mérséklése szempontjából⁹¹.
- (129) A tagállamoknak nemzeti adatbázist kell létrehozniuk a széles sávú hálózatok kiépítése céljából újrahaználható meglévő infrastruktúrák rendelkezésre állásáról, beleértve a kereskedelmi infrastrukturális eszközöket és a közjogi szervek tulajdonában lévő infrastruktúrákat is.
- (130) A tagállamoknak a versenyeztetési kiválasztási eljárás dokumentumaiba be kell építeniük a rendelkezésre álló, a nemzeti adatbázis alapján azonosított meglévő infrastruktúrára vonatkozó, a feltérképezés és a nyilvános konzultáció alapján kiegészített vagy aktualizált valamennyi információt.
- (131) A tagállamoknak indokolt ösztönözniük a versenyeztetési kiválasztási eljárásban részt vevő üzemeltetőket (ajánlattevőket), hogy a rendelkezésre álló meglévő infrastruktúrákat vegyék igénybe az erőforrások szükségtelen és pazarló megkettőzésének elkerülése és az állami finanszírozás összegének csökkentése érdekében. Ez többek között a következőket foglalhatja magában: az üzemeltető saját infrastruktúrájának használata; más üzemeltetők infrastruktúrájának használata

⁹¹ A hálózatok kiépítési költségeinek és környezetre gyakorolt hatásának csökkentésére irányuló intézkedésekre a széles sávú hálózatok kiépítési költségeinek csökkentéséről szóló irányelv (a nagy sebességű elektronikus hírközlő hálózatok kiépítési költségeinek csökkentésére irányuló intézkedésekről szóló, 2014. május 15-i 2014/61/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, HL L 155., 2014.5.23., 1. o.) tartalmaz példákat.

(ideértve a szabályozott termékeket is⁹²); más meglévő közüzemi infrastruktúra használata (ideértve például a víz- és csatornavezetékeket és a vonatkozó villamosenergia-infrastruktúrát); rádióoszlopok újrahhasználata; állami infrastruktúra stb.

- (132) Minden olyan üzemeltető, amelynek infrastruktúra van a tulajdonában vagy az ellenőrzése alatt a célterületen (függetlenül attól, hogy azt ténylegesen használja-e), és amely részt kíván venni a közbeszerzési eljárásban, köteles:
- a) a feltérképezés és a nyilvános konzultáció során tájékoztatni a támogatást nyújtó hatóságot és a nemzeti szabályozó hatóságot erről az infrastruktúráról;
 - b) kötelezettséget vállalni arra, hogy az infrastruktúrát más üzemeltetők számára is elérhetővé teszi az ajánlatukban való felhasználásra; valamint
 - c) megfelelő tájékoztatást nyújtani az infrastruktúra használatáról (ideértve a feltételeket és az árképzést).
- (133) A (132)c) pontban említett információkat kellő időben előre meg kell adni annak érdekében, hogy azokat más üzemeltetők ajánlataiban hatékonyan figyelembe lehessen venni, és hogy lehetővé váljon a pontosítás és a hiányzó információk közlése. Az információkat minden esetben legalább két hónappal a versenyeztetési kiválasztási eljárás keretében történő ajánlattétel határideje előtt meg kell adni.
- (134) A tagállamok konzultálhatnak a nemzeti szabályozó hatósággal az üzemeltetők által a meglévő infrastruktúra használata tekintetében javasolt feltételek és árképzés megfelelőségéről annak ellenőrzése érdekében, hogy a feltételek nem túlzottan korlátozóak-e, vagy nem veszélyeztetik-e az infrastruktúra használatát.

5.2.4.4 Nagykereskedelmi hozzáférés

- (135) A támogatott hálózatokhoz harmadik felek számára biztosított hatékony nagykereskedelmi hozzáférés minden állami támogatási intézkedés elengedhetetlen részét képezi. Különösen a nagykereskedelmi hozzáférés teszi lehetővé harmadik fél üzemeltetők számára, hogy felvegyék a kiválasztott ajánlattevővel a versenyt, erősítve ezzel a választékot és a versenyt az intézkedés által érintett területeken, ugyanakkor elkerülve a regionális szolgáltatási monopóliumok kialakulását. Azáltal, hogy lehetővé teszi a verseny fejlődését a célterületen, e hozzáférés hosszú távon biztosítja a piac fejlődését is e területen. Ez a feltétel nem függ az (EU) 2018/1972 irányelv III. fejezete szerinti előzetes piecelemzéstől. Az államilag támogatott hálózatra vonatkozóan előírt nagykereskedelmi hozzáférési kötelezettségeket indokolt összhangba hozni az ágazati szabályozás keretében meghatározott hozzáférési kötelezettségek portfóliójával. Ugyanakkor a támogatás kedvezményezettjeinek indokolt a nemzeti szabályozó hatóságok által a jelentős piaci erejű üzemeltetőkre

⁹² Amennyiben a meglévő hálózathoz szabályozási kötelezettségek eredményeként rendelkezésre álló termék felhasználásával férnek hozzá, az ajánlat versenyeztetési kiválasztási eljárás során történő értékelésekor figyelembe kell venni az adott szabályozott hozzáférési termék használatának korlátait. Csak azok az ajánlattevők használhatnak szabályozott hozzáférési terméket ajánlatukban, akiknek nincs a tulajdonában vagy ellenőrzése alatt az említett meglévő szabályozott hálózat. Lásd: a Bizottság C(2016) 3208 final határozata (2016. május 26.) az SA 40720. (2016/N.) számú – Egyesült Királyság – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 323., 2016.9.2., 2. o.).

rótnál szélesebb körű nagykereskedelmi hozzáférési termékeket kínálniuk, mivel a támogatás kedvezményezettje nemcsak saját forrásait, hanem az adófizetők pénzét is felhasználja a hálózat kiépítéséhez. Az ilyen nagykereskedelmi hozzáférést a megfelelő szolgáltatások nyújtása előtt a lehető leghamarabb, és amennyiben a hálózatüzemeltető kiskereskedelmi szolgáltatásokat is kíván nyújtani, legalább hat hónappal a kiskereskedelmi szolgáltatások megkezdése előtt indokolt biztosítani.

- (136) Az államilag finanszírozott hálózatnak tisztességes és megkülönböztetésmentes feltételek mellett tényleges hozzáférést kell biztosítani minden olyan üzemeltető számára, aki ezt kéri. Ez szükség esetén együtt járhat a meglévő infrastruktúra korszerűsítésével és kapacitásának növelésével, valamint elegendő új infrastruktúra kiépítésével (például elegendő számú, de legalább három hálózat és különböző hálózati topológiák kiszolgálásához elég nagy alépítményeket)⁹³.

5.2.4.4.1 Nagykereskedelmi hozzáférési termékek

5.2.4.4.1.1 A szürke területeken kiépített, helyhez kötött hozzáférési hálózatok

- (137) Az államilag finanszírozott hálózatnak biztosítani kell a bitfolyam-hozzáférést, a virtuális átengedést (VULA)⁹⁴, az utcai szekrényekhez, oszlopokhoz/tartóoszlopokhoz/tornyokhoz, alépítményekhez és sötétszálhoz való hozzáférést⁹⁵.

5.2.4.4.1.2 A fekete területeken kiépített és nagyobb feltöltési sebességet biztosító, helyhez kötött hozzáférési hálózatok

- (138) A fekete szupergyors területeken és a nagyobb feltöltési sebességet biztosító hálózatok esetében (lásd az 5.2.3.1.4. szakaszt) az államilag finanszírozott hálózatnak hatékony és teljes fizikai átengedést kell biztosítani a fehér és szürke területek tekintetében előírányzottakon felül.

5.2.4.4.1.3 Mobil hozzáférési hálózatok

- (139) A mobil hozzáférési hálózatokat támogató beavatkozások esetében az államilag finanszírozott hálózatnak a nagykereskedelmi hozzáférési termékek legszélesebb körét kell biztosítani⁹⁶, beleértve többek között a bitfolyam-hozzáférést, az oszlopokhoz/tartóoszlopokhoz/tornyokhoz való hozzáférést, valamint – amint

⁹³ Ez a beavatkozás típusától függően a következőket foglalhatja magában: megfelelő méretű alépítmények, elegendő számú sötétszál, oszlopok/tartóoszlopok/tornyok típusa és korszerűsítése, utcai szekrények típusa és mérete a tényleges átengedés biztosítása érdekében stb. Lásd: a Bizottság C(2016) 3208 final határozata (2016. május 26.) az SA 40720. (2016/N.) számú – Egyesült Királyság – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 323., 2016.9.2., 2. o.) és a Bizottság C(2019) 8069 final határozata (2019. november 15.) az SA.54472. (2019/N.) számú – Írország – National Broadband Plan ügyben (HL C 7., 2020.1.10., 1. o.).

⁹⁴ Az állami támogatásra való jogosultság feltétele, hogy minden VULA termék megkapta az illetékes nemzeti szabályozó hatóság előzetes jóváhagyását.

⁹⁵ A vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférés (FWA) hálózatüzemeltetőinek hozzáférést kell biztosítaniuk fizikai infrastruktúrájukhoz. Ez magában foglalja azt is, hogy az üzemeltetők számára megkülönböztetésmentes alapon hozzáférést biztosítanak a tartóoszlopokhoz/tornyokhoz.

⁹⁶ Többek között az FWA hozzáférést igénylők számára is.

elérhetővé válnak – az 5G és a jövőbeli mobilgenerációs hálózatok legfejlettebb tulajdonságainak kiaknázásához szükséges⁹⁷ hozzáférési termékeket⁹⁸. A hatékony hozzáférés magában foglalhatja a hálózat olyan elemeihez való hozzáférést, amelyek nem részesültek állami finanszírozásban, de amelyek szükségesek ahhoz, hogy a hozzáférést igénylő a szolgáltatásait nyújtani tudja⁹⁹.

5.2.4.4.1.4 Felhordó hálózatok

- (140) A felhordó hálózatokat érintő beavatkozások esetében az állami finanszírozású hálózatnak biztosítani kell a bitfolyam-hozzáférést, valamint az oszlopokhoz/tartóoszlopokhoz, az alépítményekhez és a sötétszálakhoz való hozzáférést.
- (141) Az államilag finanszírozott hálózatnak tisztességes és megkülönböztetésmentes feltételek mellett tényleges hozzáférést kell biztosítani minden olyan üzemeltető számára, aki ezt kéri. A (136) ponttal összhangban ez elegendő új infrastruktúra kiépítését is jelentheti (például a piacon jelen lévő valamennyi üzemeltető előre látható igényei kielégítéséhez elegendő számú sötétszál kiépítésének kiszolgálásához kellő nagyságú alépítményeket).

5.2.4.4.2 Nagykereskedelmi hozzáférési feltételek

- (142) A VULA kivételével minden aktív termék esetében legalább tíz évig biztosítani kell a tényleges nagykereskedelmi hozzáférést.
- (143) A VULA alapján történő hozzáférést azon passzív infrastruktúra élettartamával megegyező időtartamra kell biztosítani, amelynek a VULA a helyettesítője¹⁰⁰.
- (144) Az új passzív infrastruktúrához (például alépítményekhez, oszlopokhoz, szekrényekhez, sötétszálakhoz stb.) való hozzáférést az érintett hálózati elem teljes élettartamára biztosítani kell¹⁰¹. Ha az állami támogatást új passzív infrastruktúrára nyújtják, a passzív infrastruktúrának elég nagynak kell lennie ahhoz, hogy legalább három hálózatot és különböző hálózati topológiákat kiszolgáljon¹⁰². Ez nem érinti a

⁹⁷ Ilyen például a barangolás, a többüzemeltetős hozzáférési hálózat (MORAN), a többüzemeltetős törzshálózat (MOCN), a hálózatszelektelés.

⁹⁸ A támogatás odaítélésekor a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a tartóoszlopok és tornyok megfelelő méretűek legyenek ahhoz, hogy az ilyen hozzáférés biztosítható legyen.

⁹⁹ A tényleges hozzáférés azt jelenti, hogy a hozzáférést igénylő a tartóoszlopból/toronyból jeleket tud továbbítani abba a felhordó hálózatba, amelyhez a tartóoszlop/torony kapcsolódik.

¹⁰⁰ Mivel a VULA az új passzív infrastruktúra számára történő fizikai átengedés helyettesítője, az új passzív infrastruktúrára vonatkozó szabályok érvényesek.

¹⁰¹ Lásd: a Bizottság C(2019) 8069 final határozata (2019. november 15.) az SA.54472. (2019/N.) számú – Írország – National Broadband Plan ügyben (HL C 7., 2020.1.10., 1. o.). Amennyiben a támogatás kedvezményezettje úgy dönt, hogy a támogatott infrastruktúra élettartamának lejárt előtt korszerűsíti vagy kicseréli a passzív infrastruktúrát, a támogatás kedvezményezettjének továbbra is hozzáférést kell biztosítani az új infrastruktúrához az eredeti infrastruktúra teljes élettartamára.

¹⁰² Amennyiben például új alépítményeket építenek, azoknak legalább három olyan független kábelt ajánlott kiszolgáltatniuk, amelyek egyenként képesek legalább több üzemeltető fogadására. Amennyiben a meglévő infrastruktúra kapacitáskorlátokkal rendelkezik és nem tud hozzáférést biztosítani legalább három független

nemzeti szabályozó hatóság által a tényleges verseny ösztönzése érdekében az adott érintett piacon esetleg előírásra kerülő hasonló szabályozási kötelezettségeket vagy az ugyanazon időszakban, illetve a tízéves időszak lejártát követően elfogadott intézkedéseket.

- (145) A tagállamoknak konzultálniuk kell a nemzeti szabályozó hatóságokkal a nagykereskedelmi hozzáférési termékekről, feltételekről és árképzésről, a nemzeti szabályozó hatóságokat pedig arra ösztönzik, hogy adjanak iránymutatást az 5.2.3.5. szakaszban foglaltaknak megfelelően.
- (146) Azonos hozzáférési feltételeket kell alkalmazni az államilag támogatott hálózat teljes egészén, beleértve a hálózatok azon részeit is, ahol a meglévő infrastruktúrát használják¹⁰³. A hozzáférési kötelezettségeket az államilag támogatott hálózat tulajdonosának, kezelőjének vagy üzemeltetőjének megváltozásától függetlenül érvényesíteni kell.
- (147) A támogatás kedvezményezettje vagy az államilag finanszírozott hálózathoz csatlakozó hozzáférést igénylők saját forrásaik felhasználásával kiterjeszthetik a hálózatot szomszédos területekre is. Szomszédos területek alatt a célterületen kívül eső területeket kell érteni. A hozzáférést igénylők a nagykereskedelmi nyílt hozzáférés feltétele alapján végezhetik el e kiterjesztést. Amennyiben nem kapcsolódnak a támogatás kedvezményezettjéhez, magánkiterjesztéseiket korlátlanul végrehajthatják.
- (148) A célterület meglévő vagy tervezett hálózatára vonatkozó nyilvános konzultáció során (lásd: 5.2.2.3. szakasz) a tagállamnak jeleznie kell, hogy a magánkiterjesztések egy későbbi szakaszban megengedettek, kivéve, ha a szomszédos terület érdekelt felei a nyilvános konzultációs eljárás során ellenzik e kiterjesztést.
- (149) Amennyiben a feltérképezés és a nyilvános konzultáció során az érdekelt felek bizonyítják, hogy a tervezett kiterjesztés olyan szomszédos területre lép be, amelyet már legalább két olyan független hálózat kiszolgál, amelyek az államilag finanszírozott hálózathoz hasonló sebességet biztosítanak, vagy hogy a szomszédos területen legalább egy olyan hasonló hálózat működik, amely kevesebb mint öt évvel az államilag finanszírozott hálózat előtt kezdte meg működését, akkor az ilyen szomszédos területre történő magánkiterjesztés csak két évvel az államilag finanszírozott hálózat üzembe helyezése után lehetséges¹⁰⁴.
- (150) Az 5.2.4.4.1. szakasz alóli kivételként a tagállamok bizonyos körülmények között a hozzáférést igénylőktől érkező észszerű igény eseteire korlátozhatják egyes olyan hozzáférési termékek nyújtását, amelyek aránytalanul megnövelnék a beruházási költségeket anélkül, hogy jelentős előnyöket biztosítanának a fokozott verseny szempontjából. Ez a kivétel a következő feltételek mellett lehetséges:

kábelhez, az érkezési sorrend elve alapján az államilag finanszírozott hálózat üzemeltetőjének a meglévő kapacitás legalább 50 %-át a hozzáférést igénylők rendelkezésére kell bocsátania.

¹⁰³ Például a nagykereskedelmi hozzáférés harmadik felek általi igénybevétele nem korlátozható kizárólag a kiskereskedelmi széles sávú szolgáltatások biztosítására.

¹⁰⁴ Ezek a szabályok az államilag finanszírozott felhordó hálózatokhoz való csatlakozásokra, vagy az olyan államilag finanszírozott mobilhálózatokra is vonatkoznak, amelyeket ezt követően olyan területekre belépő FWA-ra használnak, amelyeket már helyhez kötött hálózat lefed.

- a) az érintett terület alacsony népsűrűségű terület, ahol korlátozottak a széles sávú szolgáltatások, vagy ahol a támogatás kedvezményezettjei kis helyi vállalkozások¹⁰⁵;
- b) a hozzáférés nem korlátozható az észszerű igény alapján a sűrűn lakott területeken, ahol várható az infrastruktúrán alapuló verseny kialakulása; ezeken a területeken az államilag finanszírozott hálózatnak minden típusú hálózati hozzáférési terméket ajánlott kínálnia;
- c) a tagállamoknak részletes és objektív költségszámításokkal kell bizonyítaniuk az egyes érintett hozzáférési termékek költségeinek aránytalan növekedését;
- d) az igény észszerűnek minősül, amennyiben i. a hozzáférést igénylő következetes üzleti tervet készít, amely indokolja az államilag támogatott hálózaton a termék fejlesztését, és ii. ugyanazon a földrajzi területen másik üzemeltető nem kínál hasonló hozzáférési terméket a sűrűbben lakott területeken érvényes árakon¹⁰⁶;
- e) amennyiben a hozzáférés iránti kérelem megfelel a (150)a)–(150)d) pontban felsorolt követelményeknek, az ilyen hozzáférés biztosításának többletköltségét a támogatás kedvezményezettje viseli¹⁰⁷.

5.2.4.4.3 A nagykereskedelmi hozzáférés ára

- (151) A nagykereskedelmi hozzáférési termékek árának meghatározásakor a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az egyes hozzáférési termékek nagykereskedelmi hozzáférési ára az alábbi referenciaértékek és árazási elvek egyikén alapuljon:
- a) a tagállam, illetve az Unió más összehasonlítható, versenyképesebb területein érvényesülő, közzétett nagykereskedelmi árak átlaga; vagy
 - b) ilyen közzétett árak hiányában a nemzeti szabályozó hatóság által az érintett piacok és szolgáltatások vonatkozásában már meghatározott, illetve elfogadott árak; vagy

¹⁰⁵ Lásd például: a Bizottság C(2011) 7285 final határozata (2011. október 19.). az N 330/2010. számú – Franciaország – Program national „Très Haut Débit” – Volet B ügyben (HL C 364., 2011.12.14., 2. o.); a Bizottság C(2012) 8223 final határozata (2012. november 20.) az SA.33671. (2012/N.) számú – Egyesült Királyság – Nemzeti széles sávú rendszer az Egyesült Királyság számára – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 16., 2013.1.19., 2. o.).

¹⁰⁶ A Bizottság az arányosság elemzése keretében egyéb feltételeket is elfogadhat, az ügy sajátosságaira és az átfogó mérlegelésre tekintettel. Lásd például: a Bizottság C(2011) 7285 final határozata (2011. október 19.). az N 330/2010. számú – Franciaország – Program national „Très Haut Débit” – Volet B ügyben (HL C 364., 2011.12.14., 2. o.); a Bizottság C(2012) 8223 final határozata (2012. november 20.) az SA.33671. (2012/N.) számú – Egyesült Királyság – Nemzeti széles sávú rendszer az Egyesült Királyság számára – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 16., 2013.1.19., 2. o.). A feltételek teljesülése esetén az adott piacon szokásos időn belül indokolt hozzáférést biztosítani. Konfliktus esetén a támogatást nyújtó hatóságnak a nemzeti szabályozó hatóságtól vagy más illetékes nemzeti szervtől ajánlott tanácsot kérnie.

¹⁰⁷ Az ilyen hozzáférési költségek fedezésére nem nyújtható további támogatás.

- c) ilyen közzétett vagy szabályozott árak hiányában a költségalapú árképzés vagy az ágazati szabályozási kerettel összhangban meghatározott módszertan.
- (152) A nemzeti szabályozó hatóság szabályozási keret szerinti hatásköreinek sérelme nélkül indokolt konzultálni a nemzeti szabályozó hatósággal a nagykereskedelmi hozzáférési termékekről, a nagykereskedelmi hozzáférés feltételeiről – többek között az árakról és a kapcsolódó vitákról – az 5.2.3.5. szakaszban meghatározottak szerint.
- (153) A tagállamoknak a közbeszerzési dokumentumban fel kell tüntetniük a nagykereskedelmi hozzáférési termékeket, a feltételeket és az árakat, és ezeket az információkat közzé kell tenniük egy átfogó állami támogatási honlapon, nemzeti vagy regionális szinten. A nyilvánosság számára indokolt lehetővé tenni, hogy korlátozás nélkül hozzáférjen a honlaphoz, ideértve az előzetes felhasználói regisztráció nélküli hozzáférést is.

5.2.4.5 Visszakövetelés

- (154) A helyhez kötött és a mobilhálózatok kiépítését támogató intézkedések támogatási összegét gyakran előzetesen állapítják meg, hogy fedezzék a projekt élettartama alatt várható finanszírozási hiányt.
- (155) Ebben az esetben, mivel a költségek és bevételek jövőbeli alakulását általában bizonyos fokú bizonytalanság övezi, a tagállamoknak indokolt szorosan nyomon követniük a széles sávú projekt végrehajtását a projekt teljes időtartama alatt, és visszakövetelési mechanizmust előírni, amely lehetővé teszi azon információk megfelelő figyelembevételét, amelyeket a támogatás kedvezményezettje az állami támogatás igénylésekor nem vett alapul az eredeti üzleti tervben. Azok a tényezők, amelyek hatással lehetnek a projekt jövedelmezőségére, és amelyeket nehéz, sőt lehetetlen kellő pontossággal előre meghatározni, például a következők lehetnek: i. a hálózat tényleges kiépítési költségei; ii. az alapszolgáltatásokból származó tényleges bevételek; iii. a tényleges elterjedés; és iv. a nem alapszolgáltatásokból származó tényleges bevételek¹⁰⁸.
- (156) A tagállamoknak visszakövetelési mechanizmust kell alkalmazniuk legalább a projekt időtartama alatt, ha a projekt támogatási összege meghaladja az 5 millió EUR-t, és a mechanizmus szabályait átláthatóan és egyértelműen előzetesen kell meghatározniuk (többek között a versenyeztetési kiválasztási eljárás dokumentációjában is).
- (157) Nincs szükség visszakövetelésre abban az esetben, ha a projektet olyan közvetlen beruházási modell (lásd a III. mellékletet) segítségével valósítják meg, amelyben az állami tulajdonban lévő, kizárólag nagykereskedelmi hálózatot a hatóság azzal az

¹⁰⁸ Például egy visszakövetelési mechanizmus segíthet az észszerűen vártnál a többek között a következő okokból magasabb nyereség visszafizettetésében: i. a széles sávú termékek tervezettnél nagyobb mértékű elterjedése, ami további nyereséget és kisebb beruházási hiányt eredményez; és ii. az előre jelzettnél magasabb bevételek a nem széles sávú termékekből, ami további nyereséget és kisebb beruházási hiányt eredményez (pl. új nagykereskedelmi hozzáférési termékekből származó bevételek). Lásd: a Bizottság C(2016) 3208 final határozata (2016. május 26.) az SA 40720. (2016/N.) számú – Egyesült Királyság – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 323., 2016.9.2., 2. o.).

egyedüli céllal építi ki és üzemelteti, hogy tisztességes és megkülönböztetésmentes hozzáférést biztosítson valamennyi üzemeltető számára¹⁰⁹.

- (158) Mivel különböző tényezők pozitív vagy negatív hatással lehetnek a támogatás kedvezményezettjének üzleti tervére, a visszakövetelési mechanizmust célszerű úgy kialakítani, hogy az figyelembe vegye és egyensúlyba hozza a következő két célkitűzést: i. ajánlott lehetővé tennie a tagállam számára, hogy visszaszerezze az észszerű nyereséget meghaladó összegeket¹¹⁰; ii. indokolt, hogy ne veszélyeztesse az üzemeltetőknek a közbeszerzési eljárásban való részvételre¹¹¹ és a hálózat kiépítése során a költséghatékonyságra (hatékonyságnövelésre) irányuló törekvésre való ösztönzőttségét. A két célkitűzés megfelelő egyensúlyának elérése érdekében a tagállamoknak indokolt ösztönző kritériumokat bevezetniük a termelési hatékonyság növeléséhez kapcsolódóan¹¹².
- (159) Az ösztönző összeget úgy kell megállapítani, hogy ne haladja meg az észszerű nyereség 30 %-át. Ajánlott, hogy a tagállamok ne követeljék vissza az említett küszöbérték alatti többletnyereséget (vagyis az ösztönző összeggel megnövelt észszerű nyereséget)¹¹³. A 30 %-os küszöbértéket meghaladó nyereséget a támogatás kedvezményezettje és a tagállam között a versenyeztetési kiválasztási eljárás kimeneteléből adódó támogatási intenzitás alapján kell megosztani¹¹⁴.
- (160) A visszakövetelési mechanizmusoknak figyelembe kell venniük az államilag finanszírozott hálózatot érintő egyéb ügyletekből származó nyereséget is. Ha például egy vállalatot kifejezetten az államilag finanszírozott hálózat kiépítésére és/vagy üzemeltetésére hoztak létre, ha e vállalat egy meglévő részvényese a hálózat befejezésétől számított hét éven belül vagy a pályázat odaítélésétől számított tíz éven

¹⁰⁹ A visszakövetelési mechanizmus bizonyos állami tulajdonlási modellek esetében is megfelelő lehet, ahol a visszakövetelési mechanizmus alapulhat a következők nettó jelenértékének utólagos összehasonlításán: a kedvezményezett által a projektszámláról a szerződés végén elért tényleges megtérülés és a kedvezményezett által a szerződésben szereplő projektmodellből származó, várható megtérülés. Lásd például: a Bizottság C(2016) 3208 final határozata (2016. május 26.) az SA 40720. (2016/N.) számú – Egyesült Királyság – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 323., 2016.9.2., 2. o.).

¹¹⁰ Észszerű nyereség alatt azt a tőke megtérülési rátát kell érteni, amelyet egy átlagos vállalat megkövetelne, figyelembe véve a széles sávú ágazatra jellemző kockázat szintjét és a nyújtott szolgáltatások típusát. Az elvárt tőke megtérülési ráta jellemzően a súlyozott átlagos tőkeköltség (WACC) segítségével határozható meg.

¹¹¹ A közbeszerzési eljárásban való részvétel a várt nyereségtől és veszteségtől függ. Veszteségek keletkezhetnek például akkor, ha az üzemeltető túl optimistának mutatkozott a széles sávú szolgáltatások nyújtásából származó várható jövőbeli bevételek tekintetében, vagy ha váratlan költségek merülnek fel. Mivel a támogatást nyújtó hatóság nem téríti meg a váratlan veszteségeket, a jövőbeli nyereségre vonatkozó szigorú visszakövetelési mechanizmus növelheti a befektető általános kockázatát, és eltántoríthat a közbeszerzési eljárásban való részvételtől.

¹¹² A hatékonyság növelése nem ronthatja a nyújtott szolgáltatás minőségét.

¹¹³ Ha az észszerű nyereség 10 %, az ösztönző összeg 3 % lenne. A tagállamok nem fizettethetik vissza a 13 % alatti nyereséget.

¹¹⁴ Ha például a tényleges nyereség 20 % és az észszerű nyereség 10 %, az ösztönző összeg 3 %. A támogatási intenzitás 70 %: A tagállamok nem fizettethetik vissza a 13 % alatti nyereséget. A 13–20 %-os nyereséget 70 %-ban a tagállam, 30 %-át pedig a szélessáv-befektető kapja meg.

belül eladja a vállalatban meglévő részvényeinek összességét vagy egy részét, a tagállamnak vissza kell fizettetnie minden olyan összeget, amellyel az értékesítés árbevétele meghaladja azt az árat, amelyen a jelenlegi részvényes észszerű nyereséget érne el¹¹⁵.

- (161) A visszakövetelési összegeket minden esetben vissza kell fizetni a tagállamnak. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az eredeti állami támogatási intézkedéssel azonos feltételek mellett visszaforgatják a visszakövetelési összegeket a hálózat kiterjesztésébe (például új projektek finanszírozására egy jóváhagyott állami támogatási program keretében).

5.2.4.6 Számviteli szétválasztás

- (162) Annak biztosítása érdekében, hogy a támogatás arányos maradjon, és ne vezessen túlkompenzációhoz vagy a nem támogatott tevékenységek kereszttámogatásához, a támogatás kedvezményezettjének biztosítania kell a hálózat építésére és üzemeltetésére felhasznált pénzeszközök és a rendelkezésére álló egyéb pénzeszközök számviteli szétválasztását.

5.2.4.7 A támogatás átláthatósága

- (163) A tagállamoknak meg kell felelniük a 7. szakaszban meghatározott követelményeknek.

5.2.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások

- (164) A helyhez kötött és a mobil hálózatok kiépítéséhez nyújtott támogatás negatív hatást gyakorolhat piaci torzulásokban kifejezve, és befolyásolhatja a tagállamok közötti kereskedelmet.
- (165) A Bizottság a verseny torzulásának és a kereskedelemre gyakorolt hatásnak a jelentőségét a versenytársakra gyakorolt hatások szempontjából értékeli. Ha a versenytársak korábbi beruházásainak jövedelmezősége a támogatás miatt csökken, dönthetnek úgy, hogy csökkentik saját jövőbeli beruházásukat, teljes mértékben kivonulnak a piacról, vagy hogy nem lépnek be új piacra vagy földrajzi területre¹¹⁶. Az állami támogatás arra is ösztönözheti a helyi szolgáltatókat, hogy más piaci megoldások helyett inkább az államilag finanszírozott hálózat által kínált szolgáltatásokat vegyék igénybe. Továbbá, amennyiben a támogatás kedvezményezettje valószínűleg már erőfölényben lévő piaci szereplő, vagy az állami beruházás nyomán azzá válhat, a támogatási intézkedés gyengítheti a versenytársak által rá gyakorolt versenynyomást. Még abban az esetben is, ha a torzulások egyedi szinten korlátozottnak tekinthetők, összességükben a támogatási programok továbbra is magas szintű torzuláshoz vezethetnek.

¹¹⁵ Tegyük fel, hogy a részvényes 20 %-os részesedéssel rendelkezik a támogatott vállalatban, amelynek (az 114. lábjegyzet alapján) kiszámított észszerű nyeresége 10 %. A 10 %-os diszkontrátát alkalmazó vállalat nettó jelenértéke X. Amennyiben a részvényes Y-ért értékesíti részesedését, a tagállam visszafizeteti a részvényessel az $Y - 20\% \cdot X$ -nek megfelelő összeget.

¹¹⁶ Az ilyen hatás „kiszorításnak” is nevezhető.

5.2.6 A támogatás pozitív hatásainak és a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatásoknak az összevetése

- (166) A Bizottság szembe állítja a tervezett támogatási intézkedésnek a támogatott gazdasági tevékenységekre gyakorolt pozitív hatásait a versenyre és a kereskedelmi feltételekre gyakorolt, azonosított negatív hatásaival. Ahhoz, hogy a támogatás összeegyeztethető legyen a belső piaccal, a támogatási intézkedés pozitív hatásainak meg kell haladniuk annak negatív hatásait.
- (167) Először is, a Bizottság a támogatási intézkedésnek a támogatott gazdasági tevékenységekre gyakorolt pozitív hatásait értékeli, beleértve a digitális szakpolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulását is. A tagállamnak kontrafaktuális elemzés alapján bizonyítani kell, hogy az intézkedésnek pozitív hatásai vannak ahhoz képest, ami a támogatás nélkül következett volna be. Az 5.2.1. szakasznak megfelelően a pozitív hatások magukban foglalhatják a kívánt célkitűzések elérését, például egy olyan új hálózat kiépítését, amely növeli a piacon a kapacitást és a sebességet, egyúttal pedig alacsonyabb árakat, bővebb fogyasztói kínálatot, jobb minőséget és innovációt biztosít. Ennek következtében a végfelhasználók jobban hozzáférnek az online forrásokhoz, ami – az e területen megvalósuló, megerősített fogyasztóvédelemmel együtt – valószínűleg ösztönzi a kereslet élénkülését. Ez hozzájárul a digitális egységes piac kiteljesítéséhez, és hasznot hajt az egész uniós gazdaság számára.
- (168) Emellett a Bizottság adott esetben azt is figyelembe veheti, hogy a támogatás más pozitív hatásokkal jár-e, például a hálózati műveletek energiahatékonyságának javulásával. Amennyiben ezek az egyéb pozitív hatások az uniós szakpolitikákban – például az európai zöld megállapodásban – megfogalmazott hatásokat tükrözik, az ilyen uniós szakpolitikákkal összehangolt támogatás is úgy tekinthető, hogy ilyen szélesebb körű pozitív hatásokkal jár.
- (169) Másodszor, a Bizottság értékeli, hogy az esetleges negatív hatások a szükséges minimumra korlátozódnak-e. A tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy a negatív hatások a szükséges minimumra korlátozódnak. Indokolt figyelembe venniük a támogatási intézkedés szükségességét, megfelelőségét és arányosságát (5.2.2–5.2.4. szakasz), valamint például a projektek méretét, az egyedi és halmozott támogatási összegeket, a várható kedvezményezetteket (például azt, hogy a kedvezményezett jelentős piaci erővel rendelkezik-e), valamint a célterületek jellemzőit (például az adott területen jelen lévő vagy hitelesen tervbe vett jól teljesítő hálózatok számát). Ahhoz, hogy a Bizottság értékelni tudja a várható negatív hatásokat, hasznos, ha a tagállamok benyújtják a rendelkezésükre álló hatásvizsgálatokat, valamint a hasonló korábbi programok esetében elvégzett utólagos értékeléseket.
- (170) A Bizottság csak akkor tekinti a támogatási intézkedést a belső piaccal összeegyeztethetőnek, ha a pozitív hatások meghaladják a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatásokat. Azokban az esetekben, amikor a javasolt támogatási intézkedés nem megfelelő és arányos módon orvosolja a jól azonosított piaci hiányosságot, a versenyre gyakorolt negatív torzító hatások általában felülmúlják az intézkedés pozitív hatásait. A Bizottság ezért valószínűleg azt fogja megállapítani, hogy a javasolt támogatási intézkedés összeegyeztethetetlen.

6 AZ ELTERJEDÉSRE IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE

- (171) Bár az elektronikus hírközlő hálózat rendelkezésre állása előfeltétele annak, hogy elő lehessen fizetni az internet-hozzáférési szolgáltatásokra, ez egyes esetekben nem feltétlenül elegendő annak biztosításához, hogy a végfelhasználóknak különösen az (52)–(63) pontban említett igényei kielégítésre kerüljenek, és hogy a társadalom egésze számára biztosított előnyök megvalósuljanak.
- (172) Ez abból eredhet, hogy a végfelhasználók viszonylag alacsony hajlandóságot mutatnak az internet-hozzáférési szolgáltatásokra való előfizetésre. Ez az alacsony hajlandóság különböző okokra vezethető vissza, többek között az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra való előfizetés költségeinek általában a végfelhasználóknál vagy különösen a bizonytalan helyzetben lévő végfelhasználók egyes kategóriáinál jelentkező gazdasági hatására, valamint a széles sávú szolgáltatásokra való előfizetésből származó előnyök pontatlan megítélésére.
- (173) Az olyan, elterjedésre irányuló intézkedések, mint az utalványok, hasznosak lehetnek a rendelkezésre álló elektronikus hírközlési szolgáltatások elterjedése tekintetében fennálló konkrét piaci hiányosságok orvoslása szempontjából. A hálózati összekapcsoltsághoz való széles körű és megfizethető hozzáférés pozitív externáliákat eredményez, mivel a gazdaság valamennyi ágazatában képes felgyorsítani a növekedést és az innovációt. Amennyiben például a magas kiskereskedelmi árak miatt nem biztosítható a megfelelő elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz való megfizethető hozzáférés, az állami támogatás segíthet az ilyen piaci hiányosság orvoslásában. Ilyen esetekben az állami támogatás nyújtása kedvező eredményekkel járhat, és javíthatja az átfogó hatékonyságot.
- (174) Az utalványrendszerek célja, hogy növeljék az elterjedést (előfizetéseket), vagy bizonyos körülmények között ösztönözzék a végfelhasználókat a helyhez kötött vagy a mobil szolgáltatások előfizetésének fenntartására.
- (175) Céljuk, hogy csökkentsék a végfelhasználók költségeit (például a létesítési költségeket és az előfizetési díjat egy bizonyos időszakra). Felhasználhatók új helyhez kötött szolgáltatásokra vagy mobilszolgáltatásokra történő előfizetésre vagy a jelenlegi előfizetések javítására.
- (176) Az utalványok nem minősülnek támogatásnak a végfelhasználók – köztük az egyéni fogyasztók – tekintetében, ha e felhasználók nem végeznek a Szerződés 107. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó gazdasági tevékenységet. Az utalványok a végfelhasználók tekintetében támogatásnak minősülhetnek, amennyiben e felhasználók a Szerződés 107. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó gazdasági tevékenységet folytatnak. A legtöbb esetben azonban a támogatás csekély összegű támogatás lehet, tekintettel az utalványok korlátozott értékére.
- (177) Az Európai Unió Bíróságának jelenlegi ítélkezési gyakorlata megerősíti, hogy amennyiben olyan végfelhasználóknak, például egyéni fogyasztóknak nyújtanak előnyt, akik nem végeznek gazdasági tevékenységet, az bizonyos más vállalkozásoknak nyújtott előnyt is jelenthet, és a Szerződés 107. cikkének (1)

bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülhet¹¹⁷. Az ilyen egyéb vállalkozások lehetnek elektronikus hírközlési szolgáltatók vagy az utalványokat begyűjtő egyéb vállalkozások.

- (178) Az utalványok előnyt biztosíthatnak a végfelhasználóknak szolgáltatásokat nyújtó elektronikus hírközlési szolgáltatók számára (és egyes esetekben előnyhöz juttathatják a hálózatüzemeltetőket), akik a meglévő elektronikus hírközlő hálózatokon keresztül nagyobb számú végfelhasználónak tudnak szolgáltatásokat kínálni, megerősítve piaci helyzetüket¹¹⁸. Az elektronikus hírközlési szolgáltatók és üzemeltetők vállalkozások, és az állami támogatások ellenőrzése alá tartoznak, amennyiben az általuk kapott előny meghaladja a csekély összegű támogatás szintjeit.

6.1 Szociális utalványok

- (179) A szociális utalványok célja, hogy bizonyos egyéni fogyasztókat támogassanak helyhez kötött szolgáltatások vagy mobilszolgáltatások beszerzésében vagy fenntartásában. Ezen utalványok a Szerződés 107. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthetők, mint „a magánszemély fogyasztóknak nyújtott szociális jellegű támogatás, feltéve hogy azt a termék származásán alapuló megkülönböztetés nélkül nyújtják”¹¹⁹.
- (180) Ahhoz, hogy az utalványok a Szerződés 107. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében összeegyeztethetők legyenek, szociális jellegűeknek kell lenniük, és a magánszemély fogyasztók olyan konkrét kategóriái számára kell fenntartani őket (a vállalkozások nem jogosultak támogatásra), akiknek a pénzügyi helyzete szociális okokból (például alacsonyabb jövedelmű családok, hallgatók, tanulók stb.) indokolja a támogatás kifizetését, például azért, hogy helyhez kötött vagy mobil-előfizetést tudjanak vásárolni vagy fenntartani annak érdekében, hogy távoktatásban, távmunkában stb. vehessenek részt.
- (181) A nemzeti szabályok különböző végrehajtási módokat írhatnak elő. Az utalványrendszer például közvetlenül a végfelhasználóknak vagy közvetlenül – a végfelhasználók által választott – szolgáltatóknak irányozhat elő kifizetéseket.
- (182) Elszámolható költségek lehetnek a havi díj, a szokásos¹²⁰ létesítési költségek és a végfelhasználó internet-hozzáféréshez szükséges végberendezése (modem/útválasztó).

¹¹⁷ A Törvényszék 2009. március 4-i ítélete, Olaszország kontra Bizottság, T-424/05, ECLI:EU: C:2007:367, 108. pont; a Bíróság 2011. július 28-i ítélete, Mediaset kontra Bizottság, C-403/10 P, ECLI:EU:C:2011:533, 81. pont.

¹¹⁸ Az elektronikus hírközlésre vonatkozó uniós szabályozási keret (az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozás) [HL L 321., 2018.12.17., 36. o.]) szerinti egyetemes szolgáltatási kötelezettségek végrehajtása érdekében nemzeti szinten hozott intézkedések állami támogatási szabályok szerinti értékelésének sérelme nélkül.

¹¹⁹ Lásd: a Bizottság C(2020) 8441 final határozata (2020. december 4.) az SA.57357. (2020/N.) számú – Görögország – Szélessávú utalvány-rendszer diákok számára (HL C 41., 2021.2.5., 4. o.).

¹²⁰ A szokásos költségek azok, amelyek minden végfelhasználóra vonatkoznak, függetlenül azok konkrét helyzetétől.

- (183) Az utalványok kizárólag új helyhez kötött szolgáltatásokra vagy mobilszolgáltatásokra történő előfizetésre vagy a meglévő előfizetések fenntartására használhatók. Utalványok nem ítéltethők oda az azonos szolgáltatásminőséget biztosító szolgáltatók közötti váltásra, az ilyen utalványok szociális célkitűzésével ellentétes opportunistá magatartás kockázatának csökkentése érdekében. Az utalványok nem használhatók a meglévő helyhez kötött vagy mobil-előfizetések javítására, kivéve, ha egyértelműen bizonyítható, hogy a jelenlegi előfizetések teljesítménye nem képes kielégíteni a végfelhasználók minimális észszerű igényeit.
- (184) A termékek származásával kapcsolatos megkülönböztetés elkerülésére vonatkozó követelmény a technológiasemlegesség elvének betartásával teljesül. A végfelhasználók az utalvány felhasználásával a szolgáltatás nyújtására képes bármely szolgáltatótól be kell, hogy tudják szerezni a támogatható helyhez kötött szolgáltatásokat vagy mobilszolgáltatásokat, függetlenül a szolgáltatás nyújtásához használt technológiától. Az intézkedésnek biztosítania kell az összes lehetséges szolgáltatóval szembeni egyenlő bánásmódot, valamint a szolgáltatók lehető legszélesebb választékát kell nyújtania a végfelhasználók számára. E célból a tagállamnak létre kell hoznia egy, az összes jogosult szolgáltatót tartalmazó online nyilvántartást, vagy ezzel egyenértékű alternatív módszert kell alkalmaznia az intézkedés nyitottságának, átláthatóságának és megkülönböztetésmentes jellegének biztosítása érdekében. A végfelhasználóknak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy betekintsenek az online nyilvántartásba, hogy tájékoztatást kapjanak a támogatható szolgáltatások nyújtására képes valamennyi üzemeltetőről. A támogatható helyhez kötött szolgáltatások vagy mobilszolgáltatások nyújtására képes valamennyi szolgáltató számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy objektív és átlátható kritériumok (például a támogatható helyhez kötött szolgáltatások vagy mobilszolgáltatások nyújtására vonatkozó minimumkövetelményeknek való megfelelés képessége) alapján szerepeljen az online nyilvántartásban. Az online nyilvántartás a végfelhasználókat segítő további információkat is megadhat, például a különböző üzemeltetők által nyújtott szolgáltatás típusát.
- (185) A szociális utalványokat észszerű, három évet meg nem haladó időtartamra kell korlátozni.
- (186) A tagállamok további biztosítékokat vezethetnek be a verseny indokolatlan torzulásának és az utalványokkal való, a végfelhasználók vagy az elektronikus hírközlési szolgáltatók általi esetleges visszaéléseknek az elkerülése végett. További biztosítékokra lehet szükség annak garantálása érdekében, hogy az utalványokat ne használják helyhez kötött vagy mobil internet-hozzáférési szolgáltatások beszerzésére abban az esetben, ha ugyanazon háztartás egy másik tagja már rendelkezik előfizetéssel egy megfelelő szolgáltatásra.
- (187) Emellett a tagállamoknak meg kell felelniük az átláthatóságról, a jelentéstételről és a nyomon követésről szóló 7. szakaszban meghatározott követelményeknek.

6.2 Konnektivitási utalványok

- (188) A konnektivitási utalványokat a végfelhasználók szélesebb kategóriái számára is ki lehet alakítani (például utalványok valamennyi polgár vagy bizonyos vállalkozások, például kkv-k számára) a gazdasági tevékenység fejlesztéséhez hozzájáruló helyhez kötött szolgáltatások vagy mobilszolgáltatások elterjedésének előmozdítása érdekében.

Az intézkedés a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítható az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján.

- (189) A Bizottság az ilyen intézkedéseket akkor tekinti összeegyeztethetőnek, ha azok hozzájárulnak egy gazdasági tevékenység fejlődéséhez (első feltétel), anélkül, hogy a kereskedelmi feltételeket indokolatlanul, a közös érdekekkel ellentétes mértékben befolyásolnák (második feltétel).

6.2.1 Első feltétel

- (190) A Bizottság úgy véli, hogy az olyan utalványrendszerek, amelyek hatékonyan elősegítik a helyhez kötött szolgáltatások vagy mobilszolgáltatások elterjedését, előmozdíthatják számos gazdasági tevékenység fejlődését azáltal, hogy javítják a hálózati összekapcsoltságot és az internet-hozzáférési szolgáltatásokhoz való hozzáférést.
- (191) Az ösztönző hatás biztosítása érdekében az utalvány az elszámolható költségek legfeljebb 50 %-át fedezheti. Elszámolható költségek lehetnek a havi díj, a szokásos létesítési költségek és a végfelhasználó internet-hozzáféréshez szükséges végberendezése (modem/útválasztó). A házon belüli huzalozás és a végfelhasználó magántulajdonában álló ingatlant vagy a végfelhasználó magántulajdonában álló ingatlan közvetlen közelében található, köztulajdonban lévő ingatlant érintő, korlátozott mértékű telepítés költségei is támogathatók, amennyiben szükségesek a szolgáltatás nyújtásához és ahhoz képest járulékosak.
- (192) A nemzeti szabályok különböző végrehajtási módokat írhatnak elő. Az utalványrendszer rendelkezhet például közvetlenül a végfelhasználóknak vagy közvetlenül a – végfelhasználók által választott – szolgáltatónak szóló kifizetésekről.
- (193) Ha az állami támogatási intézkedés, az ahhoz kapcsolt feltételek (beleértve a finanszírozási módját is, amennyiben a finanszírozási mód az intézkedés szerves részét alkotja) vagy az intézkedéssel finanszírozott tevékenység az uniós jog vonatkozó rendelkezésének megsértésével járnak, a támogatás nem nyilvánítható a belső piaccal összeegyeztethetőnek¹²¹.

6.2.2 Második feltétel

- (194) Az állami támogatásnak indokolt olyan helyzetekre irányulnia, amikor a támogatás olyan lényegi fejlődést eredményez, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani, azaz amikor piaci hiányosság tapasztalható az elterjedés tekintetében. Ha például a helyhez kötött és a mobil elektronikus hírközlési szolgáltatások elterjedéséhez nyújtott állami támogatás nem az elterjedés tekintetében fennálló piaci hiányosságra irányul (például ha az utalványokat a kereslet ösztönzése helyett a kiépítés támogatására használják fel), vagy nem tartja tiszteletben a technológiasemlegességet, az utalványok formájában nyújtott támogatás nem lenne megfelelő szakpolitikai eszköz, és az intézkedés megváltoztathatná a beruházási feltételeket, és az érintett piacok megfelelő működésére ártalmas torzulásokat idézhetne elő. Ilyen esetekben az utalványok formájában nyújtott támogatás azzal a

¹²¹ A Bíróság 2020. szeptember 22-i ítélete, Ausztria kontra Bizottság, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, 44. pont.

kockázattal járna, hogy indokolatlanul befolyásolja a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben; a konnektivitási utalványokra irányuló támogatási intézkedés tehát nem nyilvánítható összeegyeztethetőnek a belső piaccal.

- (195) Utalványokra lehet szükség az új szolgáltatásra való előfizetés támogatásához vagy a jelenlegi előfizetésről magasabb szintűre való váltáshoz. Az utalványok csak akkor használhatók fel a meglévő helyhez kötött vagy mobil-előfizetésről magasabb szintűre való váltáshoz, ha az nem torzíja indokolatlanul a versenyt kiskereskedelmi és nagykereskedelmi szinten.
- (196) A Bizottság úgy véli, hogy a technológiailag semleges konnektivitási utalványok arányosak is, mivel lehetővé teszik a végfelhasználók számára, hogy a szolgáltatás nyújtásához használt technológiától függetlenül a legjobb ár-érték arányt képviselő szolgáltatásokat bármely olyan szolgáltatótól beszerezzék, amely képes a szolgáltatás nyújtására. Ezen túlmenően az ilyen intézkedések korlátozhatják a támogatásból eredő, a versenyre gyakorolt negatív hatásokat, amennyiben biztosítják az összes lehetséges szolgáltató tekintetében az egyenlő bánásmódot, és a végfelhasználók számára a szolgáltatók lehető leg szélesebb választékát teszik elérhetővé. E célból a tagállamnak létre kell hoznia egy, az összes jogosult szolgáltatót tartalmazó online nyilvántartást, vagy ezzel egyenértékű alternatív módszert kell alkalmaznia az intézkedés nyitottságának, átláthatóságának és megkülönböztetésmentes jellegének biztosítása érdekében. A végfelhasználóknak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy lekérjék a támogatható szolgáltatások nyújtására képes valamennyi üzemeltetőről szóló információkat. A támogatható szolgáltatások nyújtására képes valamennyi szolgáltató számára lehetővé kell tenni, hogy kérelmezze az online nyilvántartásba vételt vagy a tagállam által objektív kritériumok (például a támogatható helyhez kötött szolgáltatások vagy mobilszolgáltatások nyújtására vonatkozó minimumkövetelményeknek való megfelelés képessége) alapján választott alternatív módszer alkalmazását. Az online nyilvántartás (vagy a választott alternatív módszer) a végfelhasználókat segítő további információkat is megadhat, például a különböző üzemeltetők által nyújtott szolgáltatás típusát.
- (197) A konnektivitási utalványoknak csak azokon a területeken szabad a végfelhasználók rendelkezésére állniuk, ahol legalább egy olyan meglévő hálózat van¹²², amely képes a támogatható szolgáltatások nyújtására, amit feltérképezés és nyilvános konzultáció útján ellenőrizni kell. A feltérképezésnek és a nyilvános konzultációnak ki kell terjednie az utalványrendszer időtartamára, és azokat az 5.2.2.4.1., illetve az 5.2.2.4.2. szakaszban meghatározottak szerint kell elvégezni. A nyilvános konzultáció során fel kell kérni az érdekelt feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket az intézkedés főbb jellemzőivel kapcsolatban, és ne csak a célterületeken rendelkezésre álló hálózatokra vonatkozóan.
- (198) A tagállamoknak korlátozniuk kell annak kockázatát, hogy az utalványrendszerek indokolatlanul torzítsák a versenyt. Ahhoz, hogy a támogatás összeegyeztethető legyen, a tagállamoknak piaci értékelést kell végezniük, hogy azonosítsák a területen jelen lévő támogatható szolgáltatókat, és hogy információkat gyűjtsenek piaci részesedésük kiszámításához. A piaci értékelésnek annak megállapítására kell

¹²² A hálózatra vonatkozó támogatási intézkedés tartalmazhat a jövőbeli hálózat kihasználtságának növelését célzó utalványintézkedést.

irányulnia, hogy az utalványrendszer egyes szolgáltatók számára aránytalan előnyt biztosíthat-e más szolgáltatók kárára, esetlegesen erősítve a (helyi) erőfölényt. A piaci értékelésnek arra is törekednie kell, hogy megállapítsa, tényleg szükség van-e az utalványrendszer bevezetésére, összehasonlítva a beavatkozási terület(ek) helyzetét a tagállam vagy az Unió más területein fennálló helyzettel. A végfelhasználók körében jellemző elterjedés tendenciái is értékelhetők annak megállapítása érdekében, hogy van-e lehetőség az utalványrendszer bevezetésére.

- (199) Az utalványrendszerbe való felvétel érdekében, amikor az üzemeltető vertikálisan integrált vállalkozás és kiskereskedelmi piaci részesedése meghaladja a 25 %-ot, a szolgáltatónak az érintett nagykereskedelmi hozzáférési piacon nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételek mellett legalább egy olyan nagykereskedelmi hozzáférési terméket kínálnia kell bármely elektronikus hírközlési szolgáltató részére, amely biztosítani tudja, hogy a hozzáférést igénylő megbízhatóan képes legyen a támogatható szolgáltatást nyújtani. A nagykereskedelmi hozzáférési árat az 5.2.4.4.3. szakaszban meghatározottak szerint kell megállapítani.
- (200) A konnektivitási utalvány-rendszerek akkor tekinthetők úgy, hogy korlátozott negatív hatást gyakorolnak a versenyre, ha észszerű, határozott időre szólnak, amely nem haladja meg a két évet.
- (201) Emellett a tagállamoknak meg kell felelniük az átláthatóságról, a jelentéstételről és a nyomon követésről szóló 7. szakaszban meghatározott követelményeknek.

7 ÁTLÁTHATÓSÁG, JELENTÉSTÉTEL, NYOMON KÖVETÉS

7.1 Átláthatóság

- (202) A tagállamoknak közzé kell tenniük a következő információkat a Bizottság Támogatásátláthatósági Moduljában¹²³ vagy egy átfogó állami támogatási honlapon, nemzeti vagy regionális szinten:
- a) a támogatási programot vagy az egyedi támogatást jóváhagyó határozat, valamint végrehajtási rendelkezéseinek teljes szövege vagy arra mutató internetes hivatkozás;
 - b) minden egyes, 100 000 EUR-t meghaladó egyedi támogatásra vonatkozó információ, a IV. melléklettel összhangban.
- (203) A (202)b) pontban említett információkat a támogatás odaítélésének időpontjától számított hat hónapon belül, illetve adókedvezmények formájában nyújtott támogatás esetében az adóbevallás esedékességének dátumától számított egy éven belül kell közzétenni¹²⁴.
- (204) A tagállamoknak oly módon kell kialakítaniuk a (202) pontban említett átfogó állami támogatási honlapjaikat, hogy azokon könnyen hozzá lehessen férni az

¹²³ A nyilvánosan hozzáférhető állami támogatási adatbázis elérhető a következő weboldalon: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=hu>.

¹²⁴ Ha nincs az éves bevallásra vonatkozó formális követelmény, azon év decemberének 31. napját kell a kódolt bevétel szempontjából a támogatásnyújtás napjának tekinteni, amelyre a támogatást nyújtották.

információkhoz. A jogellenes, de később összeegyeztethetőnek ítélt támogatások esetében a tagállamoknak a támogatást összeegyeztethetőnek nyilvánító bizottsági határozat keltétől számított hat hónapon belül közzé kell tenniük ezeket az információkat.

- (205) A Szerződés szerinti állami támogatási szabályok érvényesíthetőségének érdekében az információknak a támogatás nyújtásának időpontjától számított legalább tíz évig rendelkezésre kell állniuk. Az információkat szabad felhasználású, táblázatos adatformátumban kell közzétenni, amely lehetővé teszi az adatok hatékony keresését, kivonatolását, letöltését és könnyű internetes közzétételét; erre például a CSV vagy az XML formátum alkalmas. A nyilvánosság számára lehetővé kell tenni, hogy korlátozás nélkül hozzáférjen a honlaphoz, ideértve az előzetes felhasználói regisztráció nélküli hozzáférést is.
- (206) A Bizottság a honlapján közzéteszi az állami támogatásokra vonatkozó, a (202) pontban említett nemzeti vagy regionális honlapra mutató hivatkozást.

7.2 Jelentéstétel

- (207) Az (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet¹²⁵ és a 794/2004/EK bizottsági rendelet¹²⁶ értelmében a tagállamoknak az ezen iránymutatás alapján jóváhagyott minden egyes támogatási intézkedésről éves jelentést kell benyújtaniuk a Bizottsághoz.
- (208) A (207) pontban említett éves jelentések mellett a tagállamoknak kétfévente jelentést kell benyújtaniuk a Bizottságnak, amely az V. mellékletnek megfelelően tartalmazza az ezen iránymutatás alapján jóváhagyott támogatási intézkedésekre vonatkozó legfontosabb információkat. A határozatok ezen iránymutatás szerinti elfogadásakor a Bizottság további beszámolókat kérhet a támogatási intézkedés tekintetében.

7.3 Nyomon követés

- (209) A tagállamoknak részletes nyilvántartást kell vezetniük valamennyi támogatási intézkedésről. E nyilvántartásoknak tartalmazniuk kell minden olyan információt, amely szükséges annak megállapításához, hogy az ezen iránymutatásban meghatározott valamennyi összeegyeztethetőségi feltétel teljesül-e. A tagállamoknak ezeket a nyilvántartásokat a támogatás odaítélésének időpontjától számított 10 évig meg kell őrizniük, és kérésre a Bizottság rendelkezésére kell bocsátaniuk.

8 UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSI TERV

- (210) A verseny és a kereskedelem torzulása mérséklésének további biztosítása érdekében a Bizottság előírhatja, hogy egyes programokat időben korlátozzanak (általában négy év vagy kevesebb), és utólagosan értékeljék őket, annak ellenőrzése céljából, hogy i. megvalósultak-e az összeegyeztethetőségről szóló határozatot megalapozó feltételezések és feltételek; ii. hatékony-e a támogatási intézkedés az előre

¹²⁵ A Tanács (EU) 2015/1589 rendelete (2015. július 13.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 248., 2015.9.24., 9. o.).

¹²⁶ A Bizottság 794/2004/EK rendelete (2004. április 21.) az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról (HL L 140. 2004.4.30., 1. o.).

meghatározott célkitűzésekhez képest; iii. a támogatási intézkedés milyen hatást gyakorolt a piacra és a versenyre, továbbá hogy keletkeznek-e olyan indokolatlan torzító hatások a támogatási program során, amelyek ellentétesek az Unió érdekeivel¹²⁷.

- (211) Utólagos értékelésre lehet szükség a nagy támogatási költségvetéssel rendelkező vagy új jellemzőket tartalmazó programok esetében, illetve akkor, ha jelentős piaci, technológiai vagy szabályozási változások várhatók. Az iránymutatás közzétételétől kezdődően minden esetben értékelni kell azokat a programokat, amelyek állami támogatási költségvetése vagy elkönyvelt kiadásai meghaladják a 150 millió EUR-t egy adott évben, illetve a 750 millió EUR-t a programok teljes időtartama alatt, vagyis a program és bármely korábbi, hasonló célkitűzésű és földrajzi területet lefedő program együttes időtartama alatt. Tekintettel az értékelés célkitűzéseire, és annak elkerülése érdekében, hogy az értékelés aránytalan terhet rójon a tagállamokra, az iránymutatás közzétételétől kezdődően utólagos értékeléseket csak olyan támogatási programok esetében kell készíteni, amelyek teljes időtartama meghaladja a három évet.
- (212) Az utólagos értékelés követelményétől el lehet tekinteni, amennyiben a támogatási program olyan, hasonló célkitűzésre és földrajzi területre irányuló program közvetlen folytatásának minősül, amely értékelés tárgyát képezte, amelyről készült végső értékelő jelentés a Bizottság által jóváhagyott értékelési terv szerint, és amelynél nem merültek fel kedvezőtlen megállapítások. Amennyiben egy program végső értékelő jelentése nem felel meg a jóváhagyott értékelési tervnek, a programot a Bizottság kérésére azonnali hatállyal fel kell függeszteni.
- (213) Indokolt, hogy az értékelés célja annak ellenőrzése legyen, hogy teljesültek-e a program összeegyeztethetőségének alapjául szolgáló feltételezések és feltételek, különös tekintettel a támogatási intézkedés szükségességére és eredményességére, az intézkedés általános és egyedi célkitűzéseinek fényében. Az értékelésnek ajánlott vizsgálnia a rendszernek a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt hatását is.
- (214) A (211) pontban említett értékelési követelmény hatálya alá tartozó támogatási programok esetében a tagállamoknak be kell jelenteniük az értékelési terv tervezetét, amely a program Bizottság általi értékelésének szerves részét képezi, a következők szerint:
- a) a támogatási programmal együtt, ha a program állami támogatási költségvetése meghaladja a 150 millió EUR-t bármely évben vagy a 750 millió EUR-t a program teljes időtartama alatt;
 - b) 30 munkanapon belül olyan jelentős módosítást követően, amely a program költségvetését bármely évben 150 millió EUR fölé vagy a program teljes időtartama alatt 750 millió EUR fölé növeli;
 - c) 30 munkanapon belül azt követően, hogy bármely évre vonatkozóan a program szerint 150 millió EUR-t meghaladó kiadás kerül be a hivatalos elszámolásba.

¹²⁷ Lásd például: a Bizottság C(2012) 8223 final határozata (2012. november 20.) az SA.33671. (2012/N.) számú – Egyesült Királyság – Nemzeti széles sávú rendszer az Egyesült Királyság számára – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 16., 2013.1.19., 2. o.).

- (215) Az értékelésiterv-tervezetnek összhangban kell lennie a Bizottság által meghatározott közös módszertani elvekkel¹²⁸. A tagállamoknak közzé kell tenniük a Bizottság által jóváhagyott értékelési tervet.
- (216) Az utólagos értékelést a támogatást nyújtó hatóságtól független szakértőnek kell elvégeznie az értékelési terv alapján. Mindegyik értékelésnek tartalmaznia kell legalább egy időközi és egy végső értékelő jelentést. A tagállamoknak mindkét jelentést közzé kell tenniük.
- (217) A végső értékelő jelentést a támogatási program esetleges meghosszabbításának értékeléséhez kellő időben, de legkésőbb kilenc hónappal a program lejártá előtt be kell nyújtani a Bizottságnak. Ez az időszak lerövidíthető azon programok esetében, amelyeknél a végrehajtás utolsó két évében szükségessé válik az értékelési követelmény alkalmazása. Az egyes értékelések pontos terjedelmét és menetét a támogatási programot jóváhagyó határozat rögzíti majd. Minden későbbi, hasonló célkitűzést szolgáló támogatási intézkedés bejelentésében ismertetni kell, hogyan vették figyelembe az értékelés eredményeit.

9 ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- (218) Ezen iránymutatás az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételét követő naptól alkalmazandó.
- (219) A Bizottság ezen iránymutatást valamennyi bejelentett támogatási intézkedésre alkalmazza az iránymutatás Hivatalos Lapban történő közzétételét követően, még akkor is, ha a projekteket a közzététel dátuma előtt jelentették be.
- (220) A jogellenes állami támogatás értékelésére alkalmazandó szabályok megállapításáról szóló bizottsági közleménnyel¹²⁹ összhangban a Bizottság a jogellenes támogatásokra a támogatás nyújtásának időpontjában hatályos szabályokat alkalmazza. Ennek megfelelően az iránymutatás közzétételének időpontját követően nyújtott jogellenes támogatások esetében ezt az iránymutatást alkalmazza.
- (221) A Bizottság a Szerződés 108. cikkének (1) bekezdése alapján a következő megfelelő intézkedéseket javasolja a tagállamoknak:
- a) a tagállamoknak szükség esetén, az iránymutatás *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételét követő tizenkét hónapon belül módosítaniuk kell létező támogatási programjaikat annak érdekében, hogy összhangba hozzák őket ezen iránymutatás 7.1. szakaszának rendelkezéseivel;
 - b) ajánlott, hogy a tagállamok az a) pontban javasolt megfelelő intézkedésekhez (a módosításokat is ideértve) az ezen iránymutatás *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzététele napjától számított két hónapon belül adják kifejezett, feltétel nélküli beleegyezésüket. Válaszadás hiányában a Bizottság azt feltételezi, hogy az adott tagállam nem ért egyet a javasolt intézkedésekkel.

¹²⁸ Bizottsági szolgálati munkadokumentum, Az állami támogatások értékelésének közös módszertana, Brüsszel, 2014.5.28., SWD(2014) 179 final vagy annak bármely későbbi verziója.

¹²⁹ HL C 119., 2002.5.22., 22. o.